

Tässä numerossa:

- 5 Vanhoillisuudessakin on mahdollisuus
- 6 Työ päätökseen Pyhässä synodissa
- 7 Monitaituri Jaakko Olkinuora
- 18 Isännöitsijä on mukana kaikessa
- 20 Leivo prosfora kirkkoon
- 13 Ristin kuvaileminen Vanhassa testamentissa
- 26 Uusia viitankantajasisaria

Isä Riston
läksiäistanssit sivu 10

Isä Markku ja maatuska
Annikki Tampereelle sivu 11

Kysy ensin Jormalta!

Porin uskollinen luottomies ohjaa ja neuvo

Teksti ja kuvat: Seija Saariokari

Porilainen diakoni **Jorma Kudjoi** on vahvasti mukana ortodoksisen kirkon toiminnassa. Jos haluaa tietää, mitä Porin kirkossa tapahtuu, kannattaa ensiksi kysyä Jormalta.

Jorma on kirkon isännöitsijä, Porin tiistaiseuran puheenjohtaja, ja hän kuuluu jo neljättä kautta Tampereen seurakunnan valtuustoon. Lisäksi hän on diakoni ja toimii tarvittaessa kanttorina myös Turun seurakunnan alueella eli Raumalla, Harjavallassa ja Eurassa. Diakonina hän

kuuluu myös seurakunnan diakonia-toimikuntaan. Hän kertoo, että suuri osa vapaa-ajasta kuluukin kirkossa ja kirkkoon liittyvissä toimitissa.

Mummu opetti käymään kirkossa

Jorma Kudjoi kertoo käyneensä kirkossa, eli Porin silloisessa rukoushuo-

Jatkuu sivulla 4

- 1 Kysy ensin Jormalta
Seija Saariokari
- 2 Pääkirjoitus: Hiippakuntaneuvostoille tilausta
Kari M. Rantila
- 3 Kirkkokalenteri / Radio / TV
- 3 Kasvat elävälle uskolle
Metropoliitta Ambrosius
- 5 Kirkkomme ulkosuhteet
Vanhoillisuudessakin on mahdollisuus
Arkkipiispa Leo
- 6 Synodi antoi uusia mahdollisuuksia
Kari M. Rantila
- 7 Kirkkomusiikkia ja klassista kreikkaa
- monitaiteuri Jaakko Olkinuora
Maria Hokkinen
- 8 Jumalanpalveluksia myös arkena?
Isä Heikki Honkamäki

8-12 TAMPERE

- 11 Tampereen seurakunta kasvaa
Terhi Tiainen
- 11 Kirja-arvostelu: Babuskan kanssa
Eira Hernberg
- 13 Ristin kuvaileminen Vanhassa testamentissa
Isä Ion Durac
- 14 Uskon todistajien kunnioitus meidän aikanamme
Isä Petri Ratilainen

15-17 TURKU

- 18 Isännöitsijä on mukana kaikessa
Arvo Hoppo
- 19 Rauman tiistaiseuralla vilkasta toimintaa
Liisa Räsänen
- 20 Leivo prosfora ja tuo se kirkkoon
Isä Markus Aroma

21-23 HÄMEENLINNA

- 23 Lukijapalautetta
- 25 Korvakuulolta
Timo Ruottinen
- 26 Luostaripalsta
- 28 Venäjäksi: Kirkon syntymäpäivä
Piispa Aleksander (Mileant)
[Toimittanut isä Heikki Honkamäki]

Hiippakuntaneuvostoille tilausta

Kirkkomme hallinnon tietynlainen kehittämättömyys tuli omalla tavallaan esiin tämän kevään aikana Tampereen venäläiskysymysten yhteydessä. Vaikka olen sitä mieltä, että kaikki oleellinen näistä kiistoista on tällä erää nyt sanottu, pohdin asiaa vielä periaatteelliselta kannalta. Olen näet jotenkin huomannut, että toisenlainen kirkollinen hallintorakenne olisi auttanut asian käsittelyä vähemmin naarmuin, varsinkin Tampereen kirkkoväen keskuudessa. Nyt rapaa on roiskunut piispan ylle opillisten kysymysten hallinnasta kuin siitäkkin, millä tavoin hierarkian yllätasolla päätetystä asiasta haluttiin tehdä totta seurakunnan keskellä.

Kirkolliskokouksen päätöksellä elokuussa 1998 asetettiin jo toinen kirkkomme hallinnon kehittämistyöryhmä. Tämän toisen työryhmän tehtävänä oli jatkaa pohdintaa kirkollisen säännösten ja valtiollisen lainsäädännön välisestä suhteesta ja sen uudelleen järjestelystä ja käytännön toteutuksen vaihtoehdoista. Yksi sen esityksistä oli, että seurakunnissa luovuttaisiin kolmiportaisesta hallintorakenteesta. Nykyinen valtuustorakenne ja osa sen nykyisistä tehtävistä siirtyisi uudelle, hiippakuntatasolla toimivalle hiippakuntavaltuustolle. Hallinnon toisena tasona olisi seurakunnan neuvosto, jonka tehtävät muodostuisivat pääpiirteittäin nykyisen seurakunnan neuvoston ja osittain seurakunnanvaltuuston tehtävistä. Hiippakunnalliseksi hallintoelimeksi työryhmä esittää perustettavaksi hiippakuntavaltuuston, jonka tehtäviin kuuluisivat hiippakunnan yleisen talouden hoito, seurakuntien vuosikertomusten käsittely sekä virkojen perustaminen ja lakkauttaminen. Tällainen valtuusto työskentelee hiippakunnan piispan johdolla.

Työryhmän käsityksen mukaan hiippakuntiin tarvitaan myös selväpiirteinen yhteistyöelin ainakin hiippakunnan piispan ja kirkkoherrojen välille. Tämä elin voisi olla hiippakunnan elämää suunnitteleva ja toimeenpaneva eräänlainen "hiippakuntaneuvosto", joka toimisi hiippakuntavaltuuston valmistelevana elimenä. Hiippakuntaneuvoston juridisten ja talousasioiden asiantuntemus tulisi turvata esimerkiksi niin, että seurakunnan neuvostot tekevät esityksen sinne valittavista asiantuntijoista. Työn koordinointi ja vastuun jakaminen tapahtuisi näin hiippakuntatasolla entistä selkeämmin. Mielestäni tällaisen elimen puuttumisesta nykyisestä hallintorakenteesta johtuivat pitkälti Tampereen keväiset ongelmat.

On selvää, että seurakunta ja sen papisto reagoivat kyselevällä mielellä sellaisiin ylätason päätöksiin, joiden lähtökohtana ei ole selvä seurakunnan tarve. Hiippakunnan johtajalla ja hänen alaisillaan seurakunnilla voi helposti olla aivan vastakkaiset käsitykset siitä, mikä on kokonaiskirkon tai sen yksittäisen seurakunnan etu. Juuri tällaisten kärjistyneiden käsittelemiseksi kirkkomme tarvitsee piispan ja varsinkin itsenäisten seurakuntiemme väliin uuden elimen. Kun alkuvuoden piispainkokouksemme kirjasi pöytäkirjaansa, että Tampereen venäläispalveluksissa "muisteltiin Moskovan patriarkkaa ja Helsingin hiippakunnan piispaa", kyse on virallisesti todetusta kanonisesta virheestä. Juuri tällaisten menettelytapaongelmien synnyn estämiseksi jo etukäteen tarvitaan laajempaa asioiden käsittelyn organisaatiota.

Viime vuosikymmenellä toimineiden työryhmien työtä jatkoi tavallaan opetusministeriön asettama työryhmä, joka teki asiaan liittyvän varsinaisen lakitekstilunnon. Parhailtaan istuu kirkollishallituksen asettama kirkkojärjestystyöryhmä. Siltä on syytä toivoa myös näkemysellisyyttä sellaisissa henkisen työsuojelun piiriin kuuluvissa ongelmissa, joita kevään tohinat tuottivat. Kyse on pitkälti siitä, että piispojamme tulisi kaikin tavoin tukea heidän hallinnollisissa tehtävissään, niin että tarpeettomien ongelmien aiheutuminen kyetään jo ajoissa ennakoidaan ja estämään. Hallinnon tulee toimia kirkon yhteiseksi hyödyksi.

Kari M. Rantila

ANALOGIN ILMESTYMINEN

Seuraava Analogi 4/05 ilmestyy 2.9. Siihen toimitettava aineisto on jätettävä viimeistään ke 10. elokuuta. Lehden viitosnumero ilmestyy 18.11., ja tähän numeroon aineisto tulee jättää 26.10. mennessä.

KESÄKUU

SU 5.6. kolmas helluntainj. sunn.

RADIO: liturgia klo 11, Lohja, Pyhän Nikolaoksen kirkko

LA 11.6. **RADIO:** aamuhartaus,
munkki diakoni Serafim, Helsinki

SU 19.6. viides helluntainj. sunn.

RADIO: liturgia klo 11, Helsinki, Uspenskin katedraali

TI 21.6. **RADIO:** iltahartaus, piispa Arseni, Kuopio

HEINÄKUU

LA 2.7. **RADIO:** aamuhartaus, pappismunkki Johannes,
Valamon luostari

SU 3.7. seitsemäs helluntainj. sunn.

RADIO: liturgia klo 11, Nurmes, Pyhien
apostolien Pietarin ja Paavalin kirkko

SU 10.7. Jumalansynnyttäjän juhla
Konevitsan ikonin kunniaksi

SU 17.7. Pyhien isien sunnuntai

RADIO: liturgia klo 11, Iisalmi, Profeetta Elian kirkko

TI 19.7. **RADIO:** iltahartaus, kirkkoherra
Leo Huurinainen, Kouvola

LA 23.7. **RADIO:** aamuhartaus, kirkkoherra
Timo Honkaselkä, Rovaniemi

SU 31.7. Kunniallisen ja eläväksi tekevän
ristin esiintuomisen aatto

RADIO: liturgia klo 11, Pielavesi

ELOKU

MA 1.8. Kunniallisen ja eläväksi tekevän ristin
esiintuominen, Herran äidin paasto 1.-14.8.
Ristin kumartaminen

LA 6.8. Herramme Jeesuksen Kristuksen kirkastuminen

LA 13.8. **RADIO:** aamuhartaus, rovasti
Timo Lehmuskoski, Helsinki.

SU 14.8. Neitsyt Marian kuolonuneen nukkumisen aatto

RADIO: liturgia klo 11, Ilomantsi, Profeetta Elian kirkko

MA 15.8. Jumalan synnyttäjän Neitseen
Marian kuolonuneen nukkuminen

TI 16.8. **RADIO:** iltahartaus, kirkkoherra
Andrei Verikov, Nurmes

SU 28.8. viidestoista helluntainj. sunn.

RADIO: liturgia klo 11, Vaasa, Pyhän Nikolaoksen kirkko

MA 29.8. Herran edelläkävijän ja kastajan
Johanneksen mestaus

- **Radion ortodoksiset aamuhartaudet joka kolmas lauantai Yle Radio 1 klo 6.15. ja 7.50.**
- **Radion ortodoksiset iltahartaudet joka kuukauden kolmas tiistai Yle Radio 1 klo 18.50.**
- **PISARA – ajatus uskosta: joka perjantai TV2 klo 18.30 ja uusinta vaihtuvina aikoina maanantaisin.**

Kasvot elävälle uskolle

Myös ortodoksisessa kirkossa olemme muistelleet rukouksissa hänen pyhyyttään Rooman paavia, Johannes Paavali II:sta, hänen kuolemansa jälkeen.

Media on voimakkaasti korostanut hänen poliittista merkitystään kommunismin romahtamisessa. Toisaalta hänen perinteistä katolista linjaansa seksuaalisuuteen, ehkäisyyn ja aborttiin on arvosteltu laajalti.

Hänen perusolemustaan ja ydintehtäväänsä on tuotu vähemmän esille. Hän oli syvälinen hengellinen hahmo, joka jaksoi päivästä toiseen pitää esillä kristillisyyden perinteistä Kristus-keskeistä ydintä. Hän antoi kasvot elävälle uskolle, toivolle ja rakkaudelle myös kirkon ulkopuolelle, oli kysymys muiden uskontojen edustajista tai ateisteista ja agnostikoista. Hän eli niin kuin opetti ja oli luvannut toimia pyhän Pietarin istuimen haltijana.

Hän kannusti kirkkonsa ekumeenisia pyrkimyksiä. Selvää lähentymistä opillisissa kysymyksissä tapahtui varsinkin anglikaanisen ja luterilaisen kirkon suuntaan.

Kuitenkin nimenomaan ortodoksiset kirkot olivat erityisen lähellä hänen sydäntään. Ekumeenisissa kokouksissa ja juhlissa ortodokseilla oli aina keskeinen asema Roomassa.

Hän jaksoi sinnikkäästi ajaa kirkkojemme lähentymistä ja piti valittavana ortodoksien ja katolilaisten välisten teologisten neuvottelujen katkeamista kirkkopoliittisiin ongelmiin vuonna 2000.

Yhteinen todistus

On selvää, että kirkkojemme lähentyminen jatkuu myös uuden paavin aikana. Ortodoksien ja katolilaisten yhteinen todistus globaalissa ja moniarvoisessa maailmassa on keskeisellä sijalla koko maailmanlaajuisen kristillisyyden palvelutehtävässä.

Meitä yhdistää paljon enemmän kuin tuleme ajatelleeksi. 1980-luvulla katolis-ortodoksinen kansainvälinen teologinen komissio löysi vahvan yksimielisyyden sakramenttien suhteen. Erityisen merkittävä oli komission kokous Uudessa Valamossa vuonna 1988, jolloin laadittiin yhteinen teologinen asiakirja pappudesta. Myös ns. *filioque*-ongelma ("ja Pojasta") on käytännössä ratkaistu.

Historian painolastit

Silti työtä riittää. Myös meidän ortodoksien tulisi puhdistaa mieleemme historian painolastista. Suomessa vuoden 1989 paavin vierailun jälkeen olemme päässeet eroon topeliaanisesta käsityksestä jesuiitoista ja katolisuudesta.

Mutta entisissä sosialistimaissa ja Balkanilla ortodoksien keskuudessa on vielä paljon tietämättömyyttä ja valtavia ennakkoluuloja katolisuuteen nähden. Kreikkalaiset muistavat kuin eilisen päivän neljännen ristiretken ja Konstantinopolin valloituksen vuonna 1204 sekä Rooman välinpitämättömyyden Konstantinopolin puolustamiseksi keväällä vuonna 1453.

Ekumeenisessa kanssakäymisessä on kysymys keskinäisestä oppimisesta ja toistemme kunnioituksesta. Tässä suhteessa katolilaisten ja ortodoksien lähentyminen on rohkaisevaa. Valitettavasti väliltämme yhä puuttuu ehtoollisyhteys. Katolisella puolella siihen ollaan valmiita, me emme vielä. Suunta on silti selvä.

neessa, mummunsa (isän äidin) kanssa jo lapsesta asti. Ensimmäinen kirkollinen tehtävä oli ponomarina toimiminen, ja siihen hän ryhtyi 13-14-vuotiaana. Hän kävi armeija-aikana vasta kristinoppikoulun, ja sen jälkeen alkoi varsinainen aktiivikausi seurakunnassa. Samoihin aikoihin hän alkoi käydä myös talkoolaisena Valamossa, ja hän kuului myös seurakunnan nuorisotyötoimikuntaan.

Varusmiespalveluksen jälkeen hän sai silloiselta arkkipiispa Johannekselta erivapauden tenttiä pappis-seminaarissa arvosanoja. Suoritettiin tuolloin liturgiikka, eksegetiikka ja dogmatiikka. Hän on joskus miettinyt opintojen jatkamista, mutta työssäkäyvän vapaa-aika ei tahdo riittää aivan kaikkeen.

Aktiivista varainhankintaa

Kirkon saaminen Poriin oli Jormalle, kuten muillekin porilaisille ortodokseille, hyvin tärkeä asia. Tontti varattiin jo vuonna 1985 eli parikymmentä vuotta sitten. Jorma aloitti tiistaiseuran puheenjohtajana vuonna 1988, eli tuolloin hän oli Suomen nuorin tiistaiseuran puheenjohtaja!

– Butkua eli kirpputoria pidettiin kaikkiaan kaksitoista vuotta ja sen avulla koottiin noin 750 000 markkaa. Alkupääomana oli testamentilla saatu asunto, joka myytiin.

Jorma Kudjoi sanoo, ettei hän ollut vielä silloin seurakunnan valtuustossa, kun siellä käytiin kaikkein ran-

Jorma Kudjoi on Porin kirkon isännöitsijä.

kimmat kiistelyt Porin kirkon rakentamisesta. Mutta melkskeitä kuului myös Poriin, tärkeintä oli kuitenkin lopputulos, eli kirkon saaminen.

Tällä hetkellä seurakunnan talous on hyvä. Jorma Kudjoi arvioi, että Porin kirkkoon kohdistuvia lainoja voisi ryhtyä jo maksamaan. Hän miettii, että kirkko rakennettiin edulliseen aikaan. Jos rakentamiseen ryhdyttäisiin nyt, kuten oli alunperin suunniteltu, olisi rakentaminen melkoisesti kalliimpaa, sillä Porissa rakennetaan nyt paljon.

Suosittu nähtävyyks

Porin kirkosta on tullut suosittu nähtävyyks. Viime vuonna ”turisteja” kävi 12 000. Ryhmiä käy paljon, heitä Jorma opastaa usein. Jotkut ryhmät ovat myös pitäneet kokouksiaan seurakuntatalissa.

Porissa harjoitetaan myös eräänlaista käytännön ekumeniaa. Porin kirkosta on tullut nimittäin myös suo-

sittu hautajaisten viettopaikka. Tämä vuonnakin on jo pidetty kuudet luterilaiset hautajaiset seurakuntasalin puolella.

Seurakuntatoiminta on Porissa ortodoksiseen väestömäärään nähden varsin aktiivista. Jumalanpalveluksia järjestetään pari kertaa kuukaudessa, ja kävijöitä on yleensä 50-60. Kuorossakin on jo kymmenkunta laulajaa.

Diakoni Jorma naurahtaa ja sanoo tuntevansa suurimman osan seurakuntalaisista, ja melkoisesti hän muistaa myös tuonilmaisiiin siirtyneitä. Kirkkoon liittymisiäkin on jo tänä vuonna ollut pari.

Luottamustehtävät tärkeitä

Jorma Kudjoi kokee kirkolliset luottamustehtävät erittäin tärkeiksi, vaikka joskus on kuraakin tullut silmille. Hänen mielestään Tampereen seurakunnassa on nyt parempi vaihe menossa, enää ei ole jatkuvasti tehty valituksia kirkollishallitukselle. Taanoin valituksia saattoi olla käsittelyssä useampiakin samanaikaisesti. Esimerkiksi Tampereen kirkon ympäriltä kaadetut puut aiheuttivat sekä valituksen kirkollishallitukselle että rikosilmoituksen. – Onneksi mikään niistä puista ehtinyt kaatua kenenkään päälle, huokaa Jorma.

Porin kirkossa asiat ovat hyvällä mallilla. Uusi, kaunis kirkko on hyvin varustettu, myös keittiö on kunnossa ja pianokin saatu seurakuntasaliin. Tyytyväinen kirkon isännöitsijä katsoo ikonostaasia melkein päähellyydellä! □

Konsiliaarisuuden korostuminen

Kuitenkin 40:ssä vuodessa on tapahtunut paljon. Joulukuun 7. päivänä 1965 paavi **Paavali VI** ja Konstantinopolin **patriarkka Athenagoras** poistivat keskinäisen *anateeman* (kirkonkirouksen) yhteisellä julistuksella. Vuonna 1967 alettiin käyttää termiä ”sisarkirkot”. Yhteinen teologinen perusta nojautuu Kristuksen sakramenttaaliseen läsnäoloon kussakin paikallisessa kirkossa.

Lähentymisemme selittyy osaltaan myös sillä, että katolisella kirkolla on paljon vahvempi kirkko-opillinen perusta kuin protestanteilla. Eikä

Vatikaanin II kirkolliskokouksen (1962-65) jälkeen katolinen kirkko enää varsinkaan ortodokseilta edellyttää paluuta Rooman paavin helmaan. Myös sen opillinen kehitys toisella vuosituhanella nähdään koskevan vain katolista kirkkoa.

Lupaavaa meidän kannaltamme on myös se, että katolisessa kirkossa on selvästi vahvistumassa *konsiliaarinen* ajattelu, mikä tarkoittaa kirkolliskokousten aseman vahvistamista paavin rinnalla. Kaukana on silti päivä, jolloin idän ja lännen piispat koontuvat yhteiseen kirkolliskokoukseen Rooman piispan johtaessa puhetta, vai onko?

Paavi **Benedictus XVI** varmasti

Paavi Benedictus XVI

jatkaa samalla linjalla kuin hänen edeltäjänsä. Niinpä tulevina vuosina saamme yhdessä ponnistella ortodoksien ja katolilaisten keskinäisen luottamuksen ja yhteistyön saralla.

Metropoliitta Ambrosius

Vanhoillisuudessakin on mahdollisuus

Vietämme ekumeenista juhluvuotta teemalla Kirkko Suomessa 850 vuotta. Avajaiset olivat Turun tuomio kirkossa teofaniana. Tuolloin toimitettuun ekumeeniseen jumalanpalvelukseen tuli juhluvuoden aiheen rinnalle tsunami-onnettomuuden uhrien rukouksellinen muistaminen. Katolisen, ortodoksisen ja luterilaisen sekä vapaiden suuntien edustuksen lisäksi paikalla oli kattavasti Suomen ylin poliittinen johto ja paljon kirkkokansaa.

Teemavuoden alussa tammikuussa toteutettiin myös Suomen kolmen kristillisen kirkon johdon yhteinen matka Roomaan. Vastaavia matkoja on ollut aiemminkin. Niihin on kuulunut katolisen kirkon paavin tapaaminen ja ekumeeninen palvelus Santa Maria sopra Minervan basilikassa. Tänä vuonna allekirjoittaneella oli saarnavuoro kyseisessä jumalanpalveluksessa.

Rooman matkaan sisältyi monia vierailuja ja tapauksia. Oma osuutensa oli niin Suomen Vatikaanin kuin Suomen Italiankin suurlähetystöillä.

Laaja, monipuolinen ja kirkkopoliittinen keskustelu käytiin kristittyjen ykseyden neuvoston puheenjohtajan, kardinaali **Walter Kasperin** ja hänen lähimpien asiantuntijoidensa kanssa. Kardinaali Kasper on tullut tutuksi allekirjoittaneelle monista tapaamisista niin Suomessa, Konstantinopolissa kuin Roomassakin.

Eräs muistettavimpia ja mainittavimpia tapaamisia ja keskusteluja oli se, kun olimme mukana uskonopin kongregaation puheenjohtajan, kardinaali **Joseph Ratzingerin** johtamassa palveluksessa saksalaisessa hautausmaassa kirkossa. Hänestä minulle muodostui hyvin positiivinen kuva vahvasta hengellisestä johtajasta.

Samaa todisti kaikki se tapa, jolla hän johti paavi **Johannes Paavali II:n** hautajaisvalmistelut, hautajaispäivän ja 115 kardinaalin kokouksen valmistelun. Erityisesti Joseph Ratzingerin saarna edesmenneen paavin muistoksi oli kaunis ja mieliinjäävä.

Sain osallistua arkkipiispa **Jukka Paarman** kanssa

pääministeri **Matti Vanhasen** seurueessa valtiollisten delegaatioiden mukana paavin hautajaisiin. Hautajaiset olivat monissa ulottuvuuksissaan kokemus, jollaista ei ole ollut eikä heti tule. Tarkoitan tällä ensisijaisesti sitä, kuinka tapahtuma kokosi maailman poliittisia ja uskonnollisia johtajia niin sanotusti laidasta laitaan. Pietarin kirkon aukiolta oli kolmesataatuhatta ihmistä ja Roomassa miljoonia pyhiinvaeltajia. Televisioiden ääressä kerrotaan olleen miljardi ihmistä laskematta sitten radiota ja lehdistöä.

Johannes Paavali II:n olin tavannut henkilökohtaisesti ensimmäisen kerran Assisissa uskontojen rauhanrukouksessa vuonna 1986. Siellä muuten sain kätellä **äiti Teresaa** ja keskustella vähän hänen kanssaan. Hautajaisissa Pietarin aukion kansa vetosi jo Johannes Paavali II:n kanonisoinnin puolesta, ja äiti Teresa on jo julistettu autuaaksi.

Nyt edesmennyt paavi vieraili aikanaan myös pohjoismaisissa kirkkoissa, jolloin sain toisen mahdollisuuden tavata hänet Helsingissä.

Tammikuussa vastauspuheessaan suomalaisille kristityille Johannes Paavali II kiitti maamme kirkkojen välistä kanssakäymistä osana pyrkimystä kristittyjen yhteyden täyteyteen. Hänen Pyhyytensä antoi siunauksensa rakastamalleen Suomen kansalle.

Tiedotusvälineissä paavi Benedictus XVI on tahdottu kuvata vanhoilliseksi. Vasta historia määrittelee hänet, mutta minulle vanhoillisuudessakin on positiivinen mahdollisuus. Se voisi tarkoittaa hyvin jakamattoman kristikunnan ykseyttä, sen arvojen korostamista, alkukirkon ikuisen sanoman opettamista tämän ajan ihmisille.

En tiedä, mistä johtuu, mutta näkö- ja muu muistini ja tiedostamiseni pitää pysyvästi mielessäni ja määrittelee omalla tavallaan niin **Pius XII:n**, **Johannes XXIII:n**, **Paavali VI:n**, **Johannes Paavali I:n**, Johannes Paavali II:n ja Benedictus XVI:n. Kaikki he olivat erilaisia, ja maailmakin kunkin heidän aikanaan oli ihmisten osalta kovin erilainen.

KP KARJALAN JA KOKO SUOMEN ARKKIPIISPA LEO

Ortodoksisen kirkkoon liittyneitä ennätysmäärä

Ortodoksisen kirkkokunnan 1980-luvulla alkanut myönteinen väestökehitys jatkui myös viime vuonna. Seurakuntiin liittyi ennätysmäärä uusia jäseniä, yhteensä 1 018. Kirkosta eronneita oli 355. Huomattavan osan kirkkoon liittyneistä sai jäsenikseen jälleen suurin seura-

kunta Helsinki, johon tuli 335 uutta jäsentä. Kastettuja oli 553 ja kuolleita 774.

Kirkkokunnan jäsenmäärä oli vuoden päättyessä 60 145. Lisäystä edelliseen vuoteen oli 427 henkilöä.

Karjalan hiippakunnan 12 seurakuntaan kuului 21 734 jäsentä, Lintulan luostarin

sisaristossa oli 11 ja Valamon luostarin veljestössä 8 jäsentä. Helsingin hiippakunnan kahdeksaan seurakuntaan kuului 31 009 ja Oulun hiippakunnan viiteen seurakuntaan 7 010 jäsentä. Kirkollishallituksessa pidettävässä keskusarkistossa oli kirjoilla 373 henkeä. Lukuihin sisältyy myös poissaoleva väestö. Läsä oleva kirkkokunnan väkiluku oli vuoden päättyessä jäsenrekisterijärjestelmän tuottaman tilaston mu-

kaan 57 111.

Suurin seurakunta oli edelleen Helsinki, johon kuului vuoden 2004 päättyessä 18 563 jäsentä. Seuraavina olivat Joensuu (5 403), Kuopio (3 490), Tampere (2 694) ja Turku (2 572). Jäsenmäärältään pienin seurakunta vuoden 2004 lopussa oli Kiuruvesi (565 jäsentä). Muut alle tuhannen jäsenen seurakunnat olivat Piehlavesi (605), Lieksa (870) ja Kotka (908). (OT)

Synodi antoi uusia kokemuksia

KP metropoliitta Johanneksen työ Pyhässä synodissa päätökseen

KP metropoliitta Johannes vieraili palmusunnuntaina Hämeenlinnassa. Kuva Toomas Hellenurm

Metropoliitta Johanneksen vuoden kestänyt Pyhän synodin jäsenyys päättyi helmikuussa. Hän kertoo sen opettaneen paljon. – Voisin jopa sanoa, että minä olen hyötynyt hyvin paljon tämän vuoden tuomista mahdollisuuksista, vaikka itse katson, että olen suhteellisen vähän voinut antaa.

Johannes kertoo, että monessa istunnossa nousi esiin kysymys eri ortodoksien hallintopiirien ja patriarkaattien keskinäisistä suhteista. – Yhä enemmän ihmettelin sitä, että vaikka meillä on hyvin moneen asiaan selvät periaatteet, joiden mukaan toimittaessa vältyttäisiin ongelmilta, niin on monta seikkaa, joissa me emme toimi näiden oikeiden periaatteiden mukaan. Nyt on paljon enemmän oikeata tietoa kuin oikeata elämää.

Johannes toteaa tämän johtuvan siitä, että joissakin kirkkoissa ei-kirkolliset tekijät pääsevät vaikuttamaan liian paljon. Näitä ovat vallanhalu, erilaiset tavoitteet ja kyseisen maan yleinen poliittinen tilanne silloinkin, kun ratkaisuja olisi tehtävä puhtaasti kirkolliselta pohjalta. Erityisesti näitä ongelmia syntyy Venäjän kirkon tavoitteista esimerkiksi Baltian maissa, joissa Moskovan patriarkaatti pyrkii ylläpitämään neuvostovallan aikaista valta-aluekäsitystä. – He vetoavat nyt näihin venäläisiin maahanmuuttajiin Suomessa, ja pyrkivät täälläkin, toisinaan aivan ilman mitään yhteyttä meidän omiin kirkollisiin tahoihimme, ja joskus jonkinlaisen yhteyden jälkeen, järjestämään omia palveluksiaan ja omaa toimintaansa.

Johanneksen mukaan patriarkaattissa korostetaan tämän asian suhteen hyvin vahvasti, että siellä ei hyväksytä ollenkaan tätä venäläistä toimintaa Suomessa. Toisaalta muistutetaan Suomen ortodoksista kirkkoa siitä, että se on olemassa kaikkia Suomen alueen ortodokseja varten.

– Tämän takia täällä olisi lähdettävä siitä, että me olemme vastuussa myöskin maahanmuuttajista. Meidän tulee heistä huolehtia eikä lähteä siihen, että jonkin toisen kirkon avulla

”Minä näkisin hyvin tärkeäksi, että jumalanpalvelusten ohella järjestettäisiin maahanmuuttajille opetusta, koska heistä monet eivät tiedä juuri mitään kirkon perinnöstä.”

hoidetaan heidän asioitaan.

Kirje Konstantinopolista

Johannes kertoo tuoneensa patriarkaattista kirjeen, jonka hän toimitti metropoliitta Ambrosiukselle, jolle viesti oli osoitettu. Siinä kiinnitetään aiempaa yksityiskohtaisemmin huomiota tähän Moskovan toimintaan ja nimenomaan piispojen velvollisyyteen puolustaa Suomen ortodoksisen kirkon asemaa. Johannes kuitenkin korostaa, ettei kirjettä ole tarkoitettu lehdistössä julkaistavaksi.

Kirjelmä metropoliitta Kirillille

Tampereen tapahtumiin liittyen oma piispainkokouksemme on tehnyt päätöksen, että keskustelua venäjänkielisten sielunhoidosta jatketaan Moskovan patriarkaatin kanssa. Metropoliitta Ambrosius valmistele näistä asioista ehdotuksen piispainkokouksen kirjeeksi Venäjän kirkolle. Metropoliitta Johannes on tästä jyrkästi eri mieltä. – Minä näkisin, että tällaisen kirjelmän lähettäminen olisi täysin ristiriidassa patriarkaatin kannan kanssa. Lähtökohdan tulee olla, että me toimimme täällä, eikä niin, että neuvotellaan jonkun Kirillin kanssa naapurimaassa. Meidän patriarkaattimme ei hyväksy ollenkaan tällaista. Siitä ei saa lähteä, että täältä jokin kirjelmä menee Kirillille. Se on aivan ristiriidassa meidän patriarkaattimme kannan kanssa.

Johanneksen mukaan täällä on jo nytkin monella taholla huolehdittu slaavinkielisistä palveluksista. – Kuopiossa, Joensuussa, Turussa on näitä jo vanhastaan ollut, Tampereella on toisinaan puhumattakaan Helsingistä, Kotkassa joskus ja Lappeenrannassa. Näitä on hyvin monella taholla. Tätä toimintaa on vahvistettava.

Mutta myös muunlaista toimintaa metropoliitta Johannes pitää tärkeänä. – Minä näkisin hyvin tärkeäksi, että jumalanpalvelusten ohella järjestettäisiin maahanmuuttajille opetusta, koska heistä monet eivät tiedä juuri mitään kirkon perinnöstä. Helsingissä jotkut maahanmuuttajat ovat alusta alkaen halunneet käydä suomalaisissa palveluksissa, koska he ovat tulleet Suomeen vähitellen integroituakseen tähän kansaan. Eivät kaikki ajattele niin, että he ovat tulleet tänne pysyäkseen iankaikkisesti venäläisinä. □

Kirkkomusiikkia ja klassista kreikkaa

– **monitaituri Jaakko Olkinuora tähtää korkealle**

Teksti ja kuva Maria Hokkinen

Ainakin useille Hämeenlinnan seurakuntalaisille tuttu kuorolainen ja keikkakanttori **Jaakko Olkinuora**, 20, on kotiutunut kuluneen vuoden aikana pääkaupunkiin ja Helsingin seurakuntaan.

Sibelius-Akatemiassa musiikkikasvatuksen osastolla ensimmäistä vuottaan opiskeleva Jaakko pääsi viime syksynä muuttamaan Helsingin seurakunnan opiskelijasuon, aivan seurakuntatilojen ja Pyhän Kolminaisuuden kirkon läheisyyteen.

– Onhan pääkaupungissa erilaisista tapahtumia ja toimintaa on jatkuvasti. Seurakunnan korttelissa asuminen takia tulee myös vietettyä aikaa muiden ortodoksien kanssa huomattavan paljon. Vaikka viihdynkin erittäin hyvin Helsingissä, on Hämeenlinnan kotiseurakuntaan aina mukavaa palata – tuntuu kuin vanhempien luokse tulisi.

Sydän kirkkomusiikissa

Kirkkomusiikki on lähellä Jaakon sydäntä. – Kirkollinen ammatti olisi kiinnostava, mutta aion panostaa laulamiseen toden teolla myös maallisesa mielessä. Sibelius-Akatemiasta valmistun musiikki- ja laulopedagogiksi.

Jaakko laulaa Uspenskin katedraalikuorossa ja Tapiolan nuorisokuorossa sekä avustaa silloin tällöin myös muissa kuoroissa. Hän on myös toiminut kanttorin sijaisena Helsingin, Hämeenlinnan ja Tampereen seura-

kuntien alueilla. Jaakolla on myös ideoita kirkkomusiikkimme kehittämiseen.

– Mielestäni olisi tärkeää, että Suomeen saataisiin kieleemme sopiva, oma tekstilähtöinen musiikki. Olisi se sitten yksi- tai moniäänistä, sen pitäisi olla perinteisiin pohjautuvaa, ja kuorojen kapasiteetin vaihdellella sopivaa myös kanttorin yksin laulettavaksi, hän pohtii.

Musiikki ja seurakuntaelämä vievät paljon aikaa, ja ulkopuolinen voikin ihmetellä, miten Jaakko jaksaa olla niin aktiivinen koko ajan.

– Olen lapsesta asti tottunut moniin harrastuksiin ja tiiviiseen aikatauluun. Minulla ei ole koskaan kiire, on vain paljon tekemistä, hän toteaa.

Uusien harrastusten aloittamista-kin Jaakko kaavailee, nyt kun musiikkiharrastus on muuttunut ammattimaiseksi.

– Se voisi olla ompelu, jokin urheilulaji, esimerkiksi uinti... Ikoni-maalauksenkin olisi mukavaa ehtiä taas syventyä.

Ortodoksisuus itsestään selvää

Jaakko Olkinuora liittyi ortodoksiseseen kirkkoon 18-vuotiaana oltuaan sitä ennen tiivisti mukana seurakuntaelämässä muutaman vuoden.

– Perheeni remontoi Hämeenlinnan kesäkirkkoa, ja sitä kautta tutustuin kanttori **Leena Honkamäkeen**, joka pyysi minut mukaan kuoroon. Aloitin myös ikonimaalauksen, ja opiskelin lukiossa ortodoksisen uskonnon kurssit. Kirkkoon liittyminen

Jaakko Olkinuora Tapiolan kirkon kellotornissa.

tuntui luonnolliselta ratkaisulta.

Jaakon perhe on suhtautunut ortodoksisuuteen alusta asti positiivisesti. Perheen isä oli evakkona sijoitettuna samaan kylään kyyröläläisten kanssa, ja ortodoksisuus oli tätäkin kautta tuttua jo ennestään.

Sen sijaan monelle Sibelius-Akatemian opiskelukaverille ei ortodoksisuus ole itsestäänselvyys.

– Useille olen ollut ensimmäinen kontakti ortodoksiseseen kirkkoon. Kysymyksiä tulee paljon, erityisesti tietenkin kirkkomusiikkiin liittyen, mutta myös muista tavoista ja jumalanpalvelusrytmistä.

Minkäänlaiseen syrjintään tai ortodoksivihamielisyyteen, jota Jaakko oli joskus Hämeessä aistivinaan, hän ei ole pääkaupungissa törmännyt. Kuitenkin myös seurakuntien sisällä voi syntyä väärinkäsityksiä ja epäluuloja, kun piirit ovat niin pienet.

– Onhan minustakin mitä ihmeellisimpiä huhuja ollut liikkeellä. Avoi-muus olisi tärkeää. Kaikkiin kuulopuheisiin ei kannata välttämättä uskoa, Jaakko hymähtää.

Kiinnostusta teologiaan ja tutkimukseen

Jaakko haki viime keväänä opiskelemaan Joensuun yliopiston ortodoksi-

Jumalan- palveluksia myös arkena?

Arkipäivien jumalanpalvelukset ovat Suomen oloissa merkinneet lähinnä syyskauden suurten juhlien tai edesmenneitten muistelupäivien palveluksia. Kirkot eivät tuolloin ole pullistelleet väenpaljoudesta. Isä Risto totesikin säännöllisesti vuosikertomuksissa: ”Arkipäivien palveluksiin osallistuneita on ollut vähän.”

Suomessa ortodoksit ovat eläneet tässä asiassa jossakin määrin menneessä ajassa. Olemme kenties noudattaneet siirtolaisseurakuntien jumalanpalvelusjärjestystä myös etelän suurissa kaupungeissa. Siihen eivät ole ylimääräiset arkipalvelukset poikkeustapauk-

sia lukuun ottamatta istuneet.

Kuitenkaan suurissa kaupungeissa elämä ei rakennu saman rungon ympärille. Ihmisten työaika ei nykyään ole automaattisesti ma-pe klo 8-16. Yhä enenevässä määrin tehdään vuorotyötä ja etätyötä. Tai ollaan päätöksissä tai työttöminä.

Monet haluaisivat kokea kirkon pyhyiden tuulahduksen säännöllisesti myös tavallisessa arjessa, ilman juhlapäivän palveluksen liturgiaa poikkeuksia.

Suomen seurakunnissa papiston työaikaa syövät lakisääteiset viranomaistehtävät, lisäksi välimatkat ovat pitkiä. Papit viettävät suuren osan työajastaan autossa istuen. Perinteisten ortodoksisten maiden tyylliset päivittäiset palvelukset eivät ehkä ole mahdollisia meillä.

Mutta: Entäpä jos pyhittäisimme edes yhden arki-illan viikossa yhteiselle rukoukselle? Olisiko esimerkiksi tiistai-ilta sopiva hetki? Seurakunnassa tuona iltana kokoontuvat yhdistykset voisivat aloittaa kokoontumisensa yhteisellä rukouksella. Samana iltana mahdollisesti kokoontuvat luotamuselimet saisivat päätöksentekoonsa terveellistä hengellistä evästyistä.

Palveluksen ei aina tarvitsisi olla vuorokauden ehtoopalvelus. Onhan kirkkomme liturginen aarreaitta täynnä helmiä tässä suhteessa, esimerkiksi akatistoshymnit.

Perinteisten akatistosten lisäksi on olemassa uudemmalla ajalla seipettyjä tekstejä. Niinpä voitaisiin lukea akatistos *Kristuksen elämää kantavalle haudalle* kirkkaalla pääsiäisviikolla, akatistos *Pyhälle Hengelle* helluntaiviikolla, akatistos *Jumalan luomistyön ylistykseksi* kirkkovuoden alussa, *katumus-akatistos* tai *ehtoolliseen valmistava akatistos* jossakin sopivassa tilanteessa...

Säännöllisen iltapalveluksen yhteyteen voisi sopia myös muistolitanioita, ripittäytymisiä sekä hengellisiä keskusteluja. Kirkko toimisi tosiasiallisesti arkenakin omimmassa ympäristössään.

Ainakin Turun seurakunnalla on pitkä kokemus arki-iltojen palveluksista. Ehkäpä mekin Tampereella otamme mallia.

Siunattua kesää kaikille ja kiitos saamastani tuesta viime aikojen vaikeina hetkinä.

isä **Heikki Honkamäki**
vt. kirkkoherra

TAMPEREEN SEURAKUNNALLISIA TILASTOTIETOJA 15.2.-30.4.2005

KASTETUT

Lehtinen Sampsä Aron
Niemenoja Ruska Rebekka Teodule
Kareinen Lenni Eeli Feodor
Jeussonen Wimmu Eemeli
Pällijeff Fanni Josefiina
Pirtonen Anette Erika
Pirnes Ellen Kukka-Maaria
Oikarinen Elmo Aukusti
Kilpeläinen Iiris Maria
Poikia 4, tyttöjä 5, yhteensä 9

AVIOLIITTOON VIHITTY

Timo Tapio Nieminen ja
Noora Katriina Perkkä

TUONILMAISIIN SIIRTYNEET

Hallikainen Klaudia 80 v.
Gaaze Juri 63 v.
Muonio Lydia 97 v.
Mäkinen Vera 84 v.
Uschanov Johannes 89 v.
Karsa Niilo 93 v.
Järvelä Elisabet 84 v.
Silmuvaara Valtteri 76 v.
Huuskonen Maria 85 v.
Nieminen Eva 90 v.
Tjurin Anastasia 82 v.
Meirola Mikko 70 v.

Miehiä 5, naisia 7, yhteensä 12

SEURAKUNTAAN MUUTTANEET

Anttila Kari Juhani
Arffman Ada-Maria Jannentytär
Arffman Henri Johan Jannenpoika
Arffman Samuel Aleksanteri Jannenpoika
Arffman Tuula Johanna
Graf Antti Andrei
Graf Irina
Granat Leif Peter Nikolai
Hakulinen Pekka Juhani
Ionita Maria Alexandra Aspasia
Jääskeläinen Kimmo Pekka
Kalaev Dmitri
Kalaev Timur

Kalaeva Arina

Kalaeva Ekaterina
Kilpeläinen Ilkka Paavali
Liimola Sami Markus
Martiskainen Antti Johannes
Mellin Marita Hannele
Mensonen Raija Rauni
Minkkinen Hanna Paula
Naumanen Katja Marika
Rajajoki Jukka Johannes
Salmelainen Taina Maarit
Salo Pekka Kalevi

Miehiä 14, naisia 11,
yhteensä 25

Jatkoa sivulta 7

sen teologian laitokselle ja pääsikin parhailla pisteillä kirkkomusiikin linjalle. Sibelius-Akatemia vei kuitenkin sillä kertaa voiton.

– Teologianopiskelu kiinnostaa kyllä edelleen, ehkä jopa ulkomailta, esimerkiksi Serbiassa tai Romaniassa.

Hän on pyrkimässä ensi syksystä alkaen Helsingin yliopistoon opiske-

lemaan klassista kreikkaa, josta varmasti olisi hyötyä teologianopiskeluissakin.

– Pappetta kohti en tietoisesti pyri, mutta tietysti sekin on yksi vaihtoehto, jos kirkko minut siihen kutsuu. Luostarikilvoitus ei myöskään ole poissuljettu ajatus, vuosi sitten lukijaksi vihitty Jaakko sanoo.

Jos kaikkia olisi mahdollista, missä Jaakko näkisi itsensä kymmenen

vuoden kuluttua?

– Kirkkomusiikin tutkijana... Georgiassa tai Athosvuorella”, hän hymyilee.

Kirkolliset harrastukset, musiikin monialainen lahjakkuus ja sosiaaliset taidot eivät liene Jaakon ainoita vahvuuksia. Lyhyeen haastatteluun on vaikea vangita sitä intoa, joka tästä ihmisestä välittyy. Hän selvästi nauttii siitä, mitä tekee. □

PYHÄKÖT

Suvantokatu 10 A
33100 Tampere

ID Ion Durac, **DD** Daniela Durac,
HH Heikki Honkamäki, **JH** Juhani
Härkin, **JK** Jorma Kudjoi, **RL** Risto Lintu,
JM Jouni Mäkelä, **RM** Risto Matsi,
IT Irina Tchervinskij

Tampereen kirkko, Pyhän Aleksanteri Nevskin ja pyhän Nikolaoksen muistolle,
Tuomiokirkonkatu 27, puh. (03) 3141 2724, isännöitsijä: Klaus af Ursin, puh. 0400 562 520,
vahtimestari Mika Kangasaho, puh. 050 518 5826

Kolhon kirkko Vilppulassa, pyhittäjien Sergei ja Herman Valamolaisen muistolle,
Kappelintie, 35990 Kolho, Isännöitsijä Toivo Nikoskinen, puh. (03) 531 5347

Porin kirkko, apostoli Johannes Teologin muistolle, Maantiekatu 46, 28120 Pori, puh. (02) 641 1741,
isännöitsijä Jorma Kudjoi, puh. (02) 648 2212 ja 040 571 9137

Valkeakosken rukoushuone, pyhän Nikolaoksen muistolle,
Kalmistonkatu, 37600 Valkeakoski, isännöitsijä Yrjö Kerisalo, puh. 0400 924 124

JUMALANPALVELUKSET

Kirkkoherranvaihduksesta ja papiston lomajärjestelyistä johtuen jumalanpalvelusten normaali toimitusjärjestys palaa ennalleen vasta syksyllä 2005.

Lomajärjestelyistä johtuen myös palvelusten toimittajat voivat vaihtua. Tästä syystä nimikirjaimia ei aina voida ilmoittaa.

Kesäkuun alusta 2005 lukien liturgioiden alkamisajankohta on viikonpäivästä riippumatta aina **kello 10**. Poikkeukset (esim. leiri- ja koululaisjumalanpalvelukset) ilmoitetaan erikseen.

KESÄKUUN

La 4.6. klo 18 vigilia HH RM
Su 5.6. klo 10 liturgia HH RM

Ke 8.6. klo 9 (huom! aika) liturgia HH RM
lastenleiri

La 11.6. klo 18 vigilia RL RM
Su 12.6. klo 10 liturgia ID RM

La 18.6. klo 10 liturgia **romaniaksi** ID DD
Su 19.6. klo 18 liturgia JH RM
Su 19.6. klo 10 liturgia JH RM

Pe 24.6. Johannes Kastajan syntymän muisto
klo 10 liturgia HH JM

La 25.6. ei vigiliaa
Su 26.6. klo 10 liturgia HH JM

HEINÄKUUN

La 2.7. klo 18 vigilia JH JM
Su 3.7. klo 10 liturgia JH JM

La 9.7. klo 18 vigilia HH JM
Su 10.7. klo 10 liturgia HH JM

La 16.7. klo 18 vigilia JH RM
Su 17.7. klo 10 liturgia JH RM

La 23.7. klo 18 ehtoopalvelus HH RM
Su 24.7. klo 10 liturgia HH IT
kristinoppileirin päätös

La 30.7. klo 18 vigilia HH RM
Su 31.7. klo 10 liturgia HH RM

ELOKUUN

Pe 5.8. Herran kirkastumisen juhla
klo 18 vigilia HH RM
La 6.8. klo 10 liturgia HH RM

La 6.8. klo 18 vigilia HH RM
Su 7.8. klo 10 liturgia HH RM

La 13.8. klo 18 vigilia HH RM
Su 14.8. klo 10 liturgia HH RM

Su 14.8. Neitsyt Marian kuolonuneen
klo 18 vigilia HH RM
Ma 15.8. klo 10 liturgia HH RM

La 20.8. klo 10 liturgia **romaniaksi** ID DD
Su 21.8. klo 18 liturgia HH
Su 21.8. klo 13 liturgia HH
lähtö Viikinsaaren
praasniekkaan

La 27.8. klo 18 vigilia HH
Su 28.8. klo 10 liturgia HH

SYYSKUU

To 1.9. Kirkkovuoden alku
klo 17.30 ehtoopalvelus HH RM

PORIN KIRKKO

Su 19.6. klo 10 liturgia RL JK

La 30.7. klo 18 vigilia ID JK JM
Su 31.7. klo 10 liturgia ID JK JM

La 27.8. klo 18 vigilia ID JK JM
Su 28.8. klo 10 liturgia ID JK JM

KOLHON KIRKKO

Su 18.9. klo 10 liturgia

VALKEAKOSKEN RUKOUSHUONE

Su 11.9. klo 10 liturgia

PAPISTON VUOSILOMAT:

Heikki Honkamäki 10.6.-23.6. sekä 1.-8.7.
Risto Matsi 23.6.-12.7. sekä 19.8.-30.8.

PAPISTO LEIREILLÄ:
Isä Heikki lastenleirillä 6.-9.6. ja
kristinoppileirillä 16.-24.7.

KIRKKOHERRANVIRASTO ON AVOINNA 1.6.-31.8. TI-PE KLO 10-13

Kirkkoherranvirasto on avoinna: ti-pe klo 9-13, puh. (03) 3141 2700, fax (03) 3141 2740
Vt. kirkkoherra Heikki Honkamäki, heikki.honkamaki@ort.fi, puh. (03) 3141 2723, 050 557 0057

Päivystys kansliassa ti ja pe klo 10-13

Kanttori Risto Matsi, p. (03) 3141 2722, 050 557 0051,

Talous- ja hallintosihteeri Marita Jouhki-Inkinen, marita.inkinen@ort.fi, puh. (03) 3141 2731, 050 557 0055

Kanslisti Arja Pikkuharju, arja.pikkuharju@ort.fi, puh. (03) 3141 2700, 050 557 0053,

Diakonia-asioissa voi ottaa yhteyttä diakoniatoimikunnan puheenjohtajaan **Terhi Tiaiseen**, puh. 041 441 0790,
tai diakoni **Harri Kahilaan**, puh. 045 130 6723, Porissa myös diakoni **Jorma Kudjoihin**, puh. 040 571 9137.

Kirkkoherranvaalitulokset

Tampereen seurakunnan kirkkoherranvaalissa äänioikeuttaan käytti 237 seurakuntalaista (11,3 %).

Ääniä saivat seurakuntalaisten toimesta lisäehdokkaana ollut pastori Markku Toivanen 172 ääntä, rovasti Elias Huurinainen 65 ääntä, arkkimandriitta Andreas Larikka 40 ääntä, hylättyjä ääniä 2.

Isä Riston läksiäiset

Seurakuntamme pitkäaikainen kirkkoherra, isä Risto Lintu siirtyi eläkkeelle huhnikuun alusta.

Sitä ennen seurakunnassa vietettiin monet läksiäisjuhlat, joissa seurakuntalaiset kiittivät lämmihenkestä sielunpaimentaan jaksamisesta ja innostamisesta.

Maatuska Margit Lintu luovutti tilaisuudessa seurakunnalle maalaamansa matkaikonin.

PÄÄSIÄISSUNNUNTAINA pidetyissä juhlissa piispankunnioittaessa läsnäolollaan isä Riston eläkkeelle lähtöä hänelle myönnettiin Pyhän Karitsan ritarikunnan 1. luokan jäsenmerkki.

Tilaisuuden alussa mm. Valentina Pennanen lausui juhlarunon:

Valentina Pennanen lausui juhlarunon.

Isä Riston lapset muistivat laululla isäänsä.

MEISSÄ SE ON. MEISSÄ!

*Missä on taivasten valtakunta?
Onko se takana sateenkaaren?
Onko se kätöksessä lehtevän saaren,
vai onko se alati kaipaavan mielen unta?*

*Onko se maassa päivänkoiton,
missä vanhurskaat hiihtävät hyvää latua,
vakaina astuvat kultaista katua
kuunnellen kaikuja sfäärien soiton?*

*Onko käytävä ylitse elämän rajan,
jotta pääsisi asumaan taivaan taloon,
ainaiseen iloon ja ainaiseen valoon
– vastahan asutin tämän majan!*

*Täällä se on! Täällä ja tässä
– hymyssä köyhän, orvon ja lesken,
rakkaudessa ihmisten kesken,
leivässä, viinissä, elämässä!*

*Se on käten ahkerassa toimessa ja työssä,
höylänlastujen kullassa
maan tuoksuvassa mullassa.
Se on pakkasessa ja yössä!*

*Sanassa se on ja veisuun poljennossa,
pyhissä kirkon kuvissa,
rukouksen tulissa.
Se on pääsiäisen auringossa!*

Herran pääsiäisenä 2005
Tuula (Valentina) Pennanen

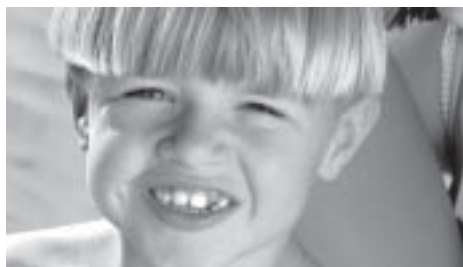
LASTENLEIRI TAMPEREEN HERVANNASSA

Tampereen seurakunnan perinteinen lastenleiri pidetään Hervannan Kalliosalmessa 6.-9. kesäkuuta.

Mukaan kutsutaan 7-12-vuotiaita tyttöjä ja poikia.

Lisätietoja saat isä Heikki Honkamäeltä, puh. 050 557 0057.

TULE ROHKEASTI MUKAAN!

Hyvät seurakuntalaiset

ENSIMMÄISEKSI HALUAN kiittää teitä siitä luottamuksesta, jota olette osoittaneet valitesanne minut isä Riston jälkeen seurakunnan esimieheksi. Otan nöyryn mielin vastaan kutsunne.

Käytännössä perheemme siirtyminen Tampereelle vie oman aikansa. Ennen muuttoja on vielä ratkaistava, mistä löytyy asunto ja kuinka siirtymävaiheen järjestelyistä koituisi mahdollisimman vähän haittaa niin Mikkelin kuin Tampereenkin seurakunnalle. Kiitos esirukouksista, joilla muistitte meitä kirkkoherran vaalin yhteydessä. Esirukouksianne pyydämme myös tässä muutostilanteessa ja tulevana aikoina.

Vaikka vaalin ratketessa huomio kiintyy virkaan valittuun henkilöön, on hyvä muistaa, että seurakunta toimii yhteisönä. Yhteisössä jokainen seurakunnan jäsen omalla paikallaan on korvaamattoman tärkeä. Siispä tämän vaalin jälkeenkin kilvoituksemme jatkuu ja jokaista seurakuntalaista tarvitaan, jotta ortodoksinen kristillinen elämä toteutuisi liturgiasta liturgiaan. Olen iloinen, että saan jakaa pöytäyhteyden kanssanne.

isä Markku Toivanen

Tampereen seurakunta kasvaa

Tampere on keskeisiä Suomen kasvukeskuksia, ja täällä ortodoksisuus vetää puoleensa yhä enemmän ihmisiä. Seurakuntamme kasvaa noin 70 henkilön vuosivauhtia, ja muuta kuin suomea äidinkielenään puhuvienkin määrä lisääntyy.

Tampereen kirkon kävijämäärä lähentelee 30 000 henkilöä vuodessa (lukuun on laskettu sekä turistit että palveluksissa kävijät), ja kirkollisten toimitusten määräkin nousee vuosi vuodelta.

Nämä pienet yksityiskohdat kertovat paljon suuremmasta muutoksesta seurakunnan toimintarakenteesta sekä työn määrän monipuolistumisesta ja lisääntymisestä. Rivejä on täytynyt tiivistää, ja kristillinen yhteisöllisyys sekä yhdessä tekeminen ovat saamassa aivan uutta syvyyttä. Kirkon palvelutehtävään hakeutuneet henkilöt – olivatpa he sitten palkattuja tai vapaaehtoistyöntekijöitä – tarvitsevat ja haluavat tukea ja rakkautta toinen toisiltaan, jotta he jaksaisivat kohdata alati kasvavan palveltavien joukon.

Luottamushenkilöissä vaihdosta

Seurakunnan eri luottamuselimissä on tapahtunut ilahduttavaa sukupolvenvaihdosta. Ilahduttavaa siksi, että vielä sentään löytyy nuoria, vastuun kantamiseen halukkaita ihmisiä, jotka

rakkaudesta kirkkoon tahtovat palvelua sitä ilman rahallista palkkiota. Tässä yhteydessä ei voi kuitenkaan tarpeeksi korostaa näiden ansaitulle ”eläkkeelle” jääneiden, seurakuntamme harmaiden panttereiden panosta. Yhä edelleen seurakuntaelämä ammentaa ja hakee tukea siitä suuresta kokemuksen määrästä, joka heille on vuosien kuluessa karttunut.

Seurakunnan valtuuston kokoonpano lienee pääosin tuttu, mutta neuvoston jäsenten henkilöllisyys on saattanut jäädä vieraammaksi. Neuvoston jäsenet ovat suurelta osin olleet vastaavassa luottamustoimessa jo edellisellä kaudella, mutta nuorten mukaantulo näkyy neuvostossakin. **Kari Pasanen** on kirkossakävijöille hyvin tuttu, jollei muuten niin ristisaattojen vakaana lipunkantajana. Muut neuvoston jäsenet ovat **Eeva Manni** (varapuheenjohtaja), **Pertti Ahonen**, **Niina Alhanen**, **Katri Rikala**, **Raine Vähätalo** sekä itseoikeutetut kirkkoherra, II pappi, kanttori ja kirkon isännöitsijä.

Seurakunnassa toimii myös *pitkän tähtäyksen suunnittelun* (PTS) toimikunta, joka nimensä mukaisesti pyrkii ennakoimaan ja suunnittelemaan seurakunnan tulevaisuutta, kokenut kiinteistölautakunta, jonka tehtävänä on huolehtia kiinteistöjemme kunnossapidosta sekä isä Heikin johdama nuorisotyötoimikunta.

Suurimmat henkilömuutokset on läpikäynyt seurakunnan hyvin aktiivinen *diakoniatuimikunta*. Vain yksi jäsenistä diakonien **Harri Kahilan** ja **Jorma Kudjoin** sekä muun papiston lisäksi on ollut mukana aikaisemmalla kaudella. Tässä yhteydessä suuret ja vielä suuremmat kiitokset seurakuntamme eläkkeelle jääneelle diakonisalle **Kaija Linnavalle** ja hänen tiimilleen, joka on puurtanut taustalla vuosikausia jopa oman jaksamisensa uhalla.

Diakonian työmuodoista pitopalvelun kysyntä on kasvanut yli omien

resurssien. Nikolainsalin vuokraus- toiminta ja siihen liittyvä tarjoilu on paisunut paisumistaan, ja sitä on yritetty hoitaa vapaaehtoisvoimin. Siksi uuden diakoniatoimikunnan ensimmäisenä tehtävänä olikin organisoida diakoniatyö uudelleen ja miettiä, mitkä työmuodot ovat tärkeimpiä. Selkeästi nousi esiin tahto keskittyä enemmän diakonian perinteisempiin työmuotoihin kuin pitopalvelun pyrittämiseen – valinta täytyi tehdä rahan eli tulevien tuottojen ja työntekijöiden jaksamisen ja työmuotojen moninaisuuden välillä. Valinta oli yksimielinen: diakoniatoimikunta halusi siirtää suurimman osan pitopalvelutyöstä siihen perehtyneen henkilön hoidettavaksi. Ainakin toistaiseksi työtä tekee seurakuntalaisten hyvin tuntema Nikolainsalin emäntä **Leena Hänninen**. Diakoniatoimikunta oli tästä ratkaisusta hyvin iloinen, sillä tarmokas ja paljon kokemusta omaava Leena on mukana vieläpä vapaaehtoisessa diakoniatyössäkin.

Seurakuntamme diakoniatoimikunnan jäsenet, pappien ja diakonien lisäksi ovat **Terhi Tiainen** (pj.), **Päivi Honkamäki**, **Leena Hänninen**, **Maire Repo**, **Satu Reunanen** ja **Ritva Salo**.

Näiden lisäksi mainittakoon *tiistaiseuratoiminta, päiväpiiri* ja *Vala-*

mon Ystävien Tampereen osasto. Yhteistoimintaa on ollut ja sitä jatkuvasti kehitetään yli toimintapiirirajojen.

Kiitos televisiopalveluksesta

Artikkelin alussa mainittiin myös kauniin ja monin tavoin mittaamattoman arvokkaan Tampereen kirkkomme huikea kävijämäärä. Se kuitenkin lisää kirkon kuormitusta, kulumista ja siten kiinteistön huoltoon ja hoitoon liittyvän työmäärän lisääntymistä. Siksi isännöitsijä **Klaus af Ursinin** ja vahtimestari **Mika Kangasahon** apuna on jo pitkään ollut kaksi apulaisisännöitsijää sekä ainakin yksi ponomari. Tässä yhteydessä isännöitsijätiimi kiittää kaikkia pääsiäisyön televisioinnin onnistumiseksi uuras- taneita vapaaehtoisia. Tulos televisiosta katsottuna oli mykistävä, ja palaute on ollut pelkästään erittäin positiivista, Helsingin luterilaista piispaa **Eero Huovista** myöten.

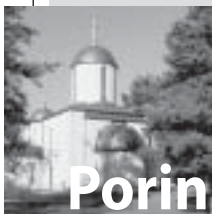
Ilman seurakuntalaisten tukea ja jatkuvaa esirukousapua minkäänlainen kirkon palvelutyö ei tuota hedelmää. Siksi jokainen kirkon jäsen ottaa osaa laupeudentyöhön jo rukoilemalla jatkuvasti papiston, luottamushenkilöiden ja työntekijöiden puolesta.

Kristus nousi kuolleista, kuoleamalla kuoleman voitti ja haudoissa oleville elämän antoi.

Terhi Tiainen

HALUTAAN VUOKRATA

Seurakuntalainen etsii vuokra-asuntoa: kaksio/kolmio n. 45-60 m²
Tampereen keskustan tuntumasta, puh. (03) 733 9516, 050 367 9662.

Porin kuulumisia

PORIN SEUDUN TIISTASEURA

Tiistaiseuraillat:
13.9. klo 18
27.9. klo 18

11.10. klo 18
25.10. klo 18
8.11. klo 18
22.11. klo 18

Matkat:
21.-23.10. Matka Valamoon Heinävedelle

Kirjallisuuskerho:

4.9. klo 16 Feodor Dostojevski:
KARAMAZOVIN VELJEKSET
2.10. klo 16 Iris Kähäri:

KIRJA-ARVOSTELU

Babuskan kanssa

Nina Suominen: Babuskan kanssa, kuvitus: Ulla Vaajakallio. 69 s. Lasten Keskus 2003.

PIENI TYTTÖ kulkee vuoden ajan isoäitinsä mukana kuunnellen tarinoita menneistä ajoista. Hänet opastetaan ortodoksisen kirkon elämykselliseen, omakohtaiseen kokemiseen ja elämän perusasioiden kunnioittamiseen. Perinne siirtyy **Nina Suomisen** kirjassa yhteisen tekemisen kautta. Arjen juhlaa on siivota ikoninurkkaus, jossa hän kohtaa Kristus-lastaa sylissänsä pitävän Jumalanäidin katseen. Jokaisella on maallisen äitinsä ja isoäitinsä lisäksi taivaallinen Äiti.

Myös suhde luontoon on tärkeä, luonto on Jumalan luoma. "Älä vain katsele, vaan näe myös," toteaa Babuska ja kertoo lapsenlapselleen luonnon omasta apteekista, marjoista, koivunmahlasta ja villivihanneksista.

Tämä kirja sopii lapsille, mutta ei nopeasti luettavaksi. Yksi tarina illassa antaa enemmän kuin monta. Aikuisellekin kirja avaa monta arvokasta asiaa. Isoäidin muistelukirja on ahkerassa käytössä, hän kantaa esirukouksissa läheisiään. Yhteiset hetket ovat rauhallisia, kiireettömiä. Babuska on löytänyt ajan salaisuuden. "Aika on Jumalan lahja ihmisille."

Eira Hernberg

SEPPELE VIIPURILLE

6.11. klo 16 Elina Karjalainen:
ARKKIPIISPA PAAVALI – legenda jo eläessään
4.12. klo 16 Isä Johannes:
VALAMON VANHUksen KIRJEITÄ

Käspaikka- ja askartelukerho:

19.9. klo 17
17.10. klo 17
21.11. klo 17

Ristin kuvaileminen

Vanhassa testamentissa

Pyhässä Raamatussa on kaksi osaa: Vanha ja Uusi testamentti, molemmat on kirjoitettu Pyhän Hengen vaikutuksesta, koska: *”Jokainen pyhä, Jumalan Hengestä syntynyt kirjoitus on hyödyllinen opetuksesi.”* (2. Tim. 3: 16). Nämä molemmat osat ovat arvokkaita kristitylle, koska niihin sisältyy Jumalan sana.

Näiden kahden testamentin välillä on olemassa erottamaton yhteys ja jatkumo. Tämän vahvistaa mm. autuas Augustinus sanoessaan ”Uusi testamentti piiloutuu Vanhaan ja Vanha testamentti saadaan esiin Uudessa.”

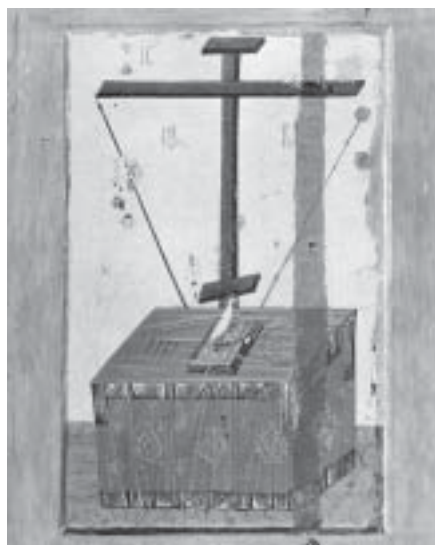
Vanhalla testamentilla (VT) oli pedagoginen tehtävä, kun se valmisti Vapahtajan tulemistä varten. VT oli, kuten sanoo pyhä apostoli Paavali: *”Valvojamme Kristuksen tuloon asti.”* (Gal. 3:24), se oli lupaus, kun taas Uusi testamentti (UT) on totuus ja toteutuminen. VT:ssa monet tekstit ja ennustukset viittaavat Jumalan tuloon ihmisenä, hänen syntymiseensä neitsyestä Juudean Betlehemissä, tähden ilmestymiseen ja tietäjien tuloon. VT esittää meille myös monia merkkejä, joiden kautta on ennakoitu risti, jolla toteutui Vapahtajan uhrikuolema. Seuraavassa muutamia ristin kuvailuja VT:sta.

Pyhän ristin merkit

Ensimmäinen ristin kuvailu on elämän puu (1. Moos. 2:9), jonka hedelmistä ensimmäiset ihmiset eivät maistaneet, koska Jumala karkotti heidät paratiisista heidän tottelemattomuutensa takia. Vaikka sillä ei ole pyhän ristin muotoa, VT:n uhrialtariin kuvasi myös ristiä, koska alttarille tuotiin sovintouhri, samalla tavalla kuin pyhän ristin kautta tapahtui uhraaminen, ja näin toteutui Jumalan ja ihmisen välinen sovinto.

Toinen ristin kuvaus ja samalla siunauksen merkki on se tilanne, kun patriarkka Jaakob kädet ristikkäin asetettuna siunaa kaksi lastenlastaan, Efraimin ja Manassen (1. Moos. 48:13-20). Vanhempi lapsenlapsi Manasse, jonka piti saada perintö, koska oli esikoinen, oli asetettu Jaakobin oikealle puolelle ja Efraim vasemmalle puolelle.

Kaikkein tärkein ristin ennusmerk-

Alttaripöydän risti

ki on puu, jonka avulla Mooses nosti pronssikäärmeen Siinain autiomaassa, jotta kaikki, joita käärmeet purivat, pelastuisivat kuolemasta, kun he katsoivat tätä merkkiä (4. Moos. 21:4-9). Itse Vapahtaja Nikodemoksen kanssa keskustellessaan toteaa, että käärme, jonka Mooses nosti autiomaassa, kuvaa hänen uhrikuolemaansa Golgatan ristillä: *”Niin kuin Mooses autiomaassa nosti käärmeen korkealle, niin on myös Ihmisen Poika korotettava, jotta jokainen, joka uskoo Häneen, saisi iankaikkisen elämän.”* (Joh. 3:14-15). Jos pronssikäärme, jonka Mooses ylensi autiomaassa, paransi kaikki, jotka katsoivat sitä, sitäkin enemmän jokainen, joka uskoo häneen, joka nautittiin ristille, pelastuu.

VT:ssa ristiä kuvasivat Mooseksen ojennetut kädet taistelussa amalekilaisia vastaan Refidimissä. Kun Mooses piti käsiään ylhäällä, kuvatun ristiä, juutalaiset olivat voitolla, taas kun hän laski kätensä, amalekilaiset olivat voitolla (2. Moos. 17:8-16). Mooseksen ojennetut

kädet ovat ennusmerkki pyhän ristin voimasta. Pyhä Gregorios Nyssalainen näkee tässä Mooseksen kuvauksessa ”ristin salaisuuden”, ”ristin muodon” ja ”hänet, joka levitti kätensä ristillä”.

Tunnistamme ristin myös Jesajan ennustuksesta, kun hän kuvailee Heran kärsimyksiä meidän syntiemme takia, niin kuin hän itse olisi ristin juurella katsomassa (Jes. 53:3-5). Jesaja näkee Messiaan eli Kristuksen orjan hahmossa, ”kuin lammas, joka on ääneti keritsijänsä edessä” (Jes. 53:7), joka oli ristiinnaulittu kahden ryövärin väliin, koska hänet ”oli määrä haudata jumalattomien joukkoon” (Jes. 53:9).

VT:ssa Jumala osoittaa myös profeetta Hesekielin kautta ristin ennusmerkin. Profeetta sai käskyn Jumalalta kulkea Jerusalemin läpi ja *”tee merkki kaikkien niiden otsaan, jotka huokavat ja valittavat kaupungissa tehtävien iljettävyyksien tähden”* (Hes. 9:46). Pyhät isät ja kirkon kirjoittajat (Clemens Aleksandrialainen, Origenes, Hieronymus, Maksimos Tunnustaja) selittävät profeetan tekemän merkin olevan ”thau”-kirjaimen, pyhän ristinmerkin, jonka kristityt saavat otsalleen, kun he osallistuvat öljyllä voiteluun vigiliapalveluksessa.

Näytämme ristinmerkin

Tässä esitetyt merkit pyhästä ristiksestä eivät ole mitenkään tyhjentyvä kooste aiheestamme, vaan voimme sanoa, niin kuin pyhä Johannes Krysostomos: *”Tulomme löytämään Vanhasta testamentista tuhansia merkkejä, joiden kautta risti on ennalta kuvattu. Näemme, että risti oli kuvattu jo paratiisissa, ja se on myöhemmin kuvattu monella eri tavalla VT:ssa. Nämä ennusmerkit toteutuivat UT:ssa, jossa risti on Ihmisen Pojan merkki (Matt. 24:30), pelastava merkki, ihmiskunnan pelastumisen merkki, koska verensä kautta, joka pyhitti Golgatan ristin, Vapahtaja Jeesus Kristus on ’hankkinut meille ikiajoiksi lunastuksen’ (Hepr. 9:12)”*.

Tuntiessaan nämä tosiasiat kristityt kunnioittivat pyhää ristiä alusta alkaen, ja mekin olemme velvollisia näyttämään sen tekemällä ristinmerkin Pyhän Kolminaisuuden nimeen, koska pyhä risti *”on hulluutta niiden mielestä, jotka joutuvat kadotukseen, mutta meille, jotka pelastumme, se on Jumalan voima”* (1. Kor. 1:18).

isä Ion Durac

Uskon todistajien kunnioitus meidän aikanamme

Turun kirkko on pyhitetty marttyyrikeisarinna **Aleksandran** muistolle. Kirkon muistopäivää vietetään 23. huhtikuuta yhdessä suurmarttyyri **Georgios Voittajan** kanssa.

Kirkkomme pyhien elämäkerrat sisältävät paljon marttyyrikertomuksia, joissa hyvin yksityiskohtaisesti kerrotaan eri surmaamistavoista. Yksitoikkoisten ja veristen kertomusten varjoon saattaa jäädä itse asia, miksi näistä ihmisistä on tullut uskon esikuvia. *Kirkkovuoden Pyhät* –kirja (osa 2, sivut 733-737) kertoo pyhien Aleksandran ja Georgioksen elämästä, joskin Aleksandrasta tiedot ovat varsin vähäiset, ja hän jää pyhän Georgioksen varjoon. Samoin on myös laita jumalanpalvelustekstien kohdalla, sillä vaikka maailmassa on paljon pyhän Aleksandran muistolle pyhitettyjä kirkkoja, niin jumalanpalvelustekstejä suomen kielellä on seitsemän veisua. Olen pyytänyt muutamia henkilöitä selvittämään, onko kyseisiä tekstejä jossain päin maailmaa enemmän, mutta etsiminen ei ainakaan vielä ole tuottanut tulosta. Odotan suurella mielenkiinnolla uuden *Synaksarion*-kirjasarjan huhtikuun osaa.

Elämäkerran mukaan marttyyri Aleksandra tunnustaessaan uskonsa Georgioksen Jumalaan tuomittiin kuolemaan mestaamalla. Matkalla mestauspaikalle hän pysähtyi lepäämään, ja pian hän koki rauhallisen kuoleman. Kuitenkin veisujen tekstit

puhuvat haavoista ja kärsimysverestä, joten voisi olettaa ikuisuuteen siirtymisen olleen hieman kivuliaampi.

Toisenlaisen version esittää koptilainen pyhien elämäkerta. Pyhä Georgios rukoili ja luki otteita kuningatar Aleksandralle ja selitti lukeensa kertoen Jeesuksesta Jumalana. Nämä sanat painuivat syvälle kuningattaren sydämeen, ja hän uskoi Kristukseen. Kun pyhä Georgios seisoi epäjumalien edessä rukoillen Jeesuksen nimeen, epäjumalat luhistui-
vat alas. Keisari Diocletianus ja muut läsnäolijat häpesivät epäjumalien tuhoutumista. Kun keisari palasi palatsiinsa ja kertoi tapahtumasta vaimolleen Aleksandralle, sanoi Aleksandra: ”Enkö kertonut teille, älkää vastusta-

Pyhä marttyyrikeisarinna Aleksandra

ko galilealaisia, sillä heidän Jumalansa on vahva.” Keisari vihastui kovasti ja kidutti julmasti Aleksandraa viiltämällä rautapiikeillä hänen vartalo-
ansa, jonka jälkeen hänet vangittiin, ja lopulta hänen kaulansa katkaistiin. Sanan *marttyyri* lähtökohtana on kreikan *martys*, joka klassisessa kielessä liittyy etenkin oikeudenkäyntiin ja merkitsee silloin todistajaa, ts. henkilöä, joka omien havaintojensa ja kokemustensa pohjalta kykenee tekemään selkoa joistakin tapahtumista tai muista tosiseikoista. Kuolleista ylösnousseen Kristuksen opetuslapset olivat todistajia sanan varsinaisessa mer-

kityksessä. Heille Kristus sanoi: ”*Te olette tämän todistajat.*” (Luuk. 24:28)

Pyhien elämäkerrat ovat meille muistutuksena, että kaikki ihmiset, jotka kärsimyksistä ja vaikeasta elämästään huolimatta myös tänä aikana keskuudessamme uskovat Jumalan hyvyyteen, ovat meille uskon todistajia ja eläviä esikuvia. Tämä aihe tuli mieleeni, kun eräällä käynnillä sairaalassa tapasin Jumalalle ja elämälle kiitollisen ihmisen, joka oli toipumassa vaikeista leikkauksista. Tiesin hänen elämänsä kuuluvan murhetta ja menetyksiä aivan liiaksikin. Hänessä oli omien kokemusten kautta kasvanut vahva usko ja luottamus Luojaan. Sen kaltaista uskoa ei aina vastaan tule. Uskon todistajat eivät syytä Jumalaa vastoinkäymisten edessä, ja näin he pysyvät elämässä kiinni eivätkä sorru itsensä kiduttamiseen.

Kristityn tehtävä on todistaa Kristuksen rakkaudesta ihmistä kohtaan, ja siitä eläviä esimerkkejä ovat ne, jotka luottavat Jumalan armoon. Tämän kaltaisista keskuudessamme elävistä uskon todistajista ovat pyhät ihmiset pyrkineet jo aikanaan muistuttamaan. Pyhän **Johannes Krysostomoksen** sanoin: ”*Pyhiä ei ole vain taivaassa tai luostareissa. Usein on paljon pyhiä keskuudessamme seurakunnassa, mutta he ovat salassa ja tuntemattomia. Ketään ei pidä väheksyä sen vuoksi, että hän kulkee taloissa, käy torilla tai ottaa ammatin. Myös tämä on Jumalan tahto...* (homilia 1. Tim. 14:6). ”*Älkäämme katsoko apua pyytäen toisiin. Pyhien rukouksilla on väkevä voima, mutta vain, jos itse kadumme ja teemme parannuksen. Jos me elämme kevytmielisesti, emme saa pelastusta toisten avulla. Siten Herra armahti kanaanilaista vaimoa, siten hän auttoi avionrikkojaa ja ryöväriä ilman, että kukaan oli välimiehenä tai esirukoilijana. Tällä haluan sanoa, että saamme huutaa pyhää avuksemme, mutta varokaamme tulemasta välinpitämättömiksi.*” (homilia Matt. 5:4-5).

Pyhä marttyyrikeisarinna Aleksandra, rukoile pelastusta sieluillemme!

isä **Petri**

PYHÄKÖT:

Yliopistonkatu 19 B 3, 20100 TURKU

Toimittajat: **PR** Petri Ratilainen, **PT** Pasi Torhamo
ID Ion Durac, **JM** Jouni Mäkelä, **DD** Daniela Durac,
AN Antti Narmala, **JK** Jorma Kudjoi, **ML** Marianna
Länne, **VT** Viktor Turhanen, **TS** Teppo Siili, **JP** Joonas
Pyöli, **PeT** Pekka Torhamo

Turun kirkko, Pyhän marttyyrikeisarinna Aleksandran muistolle
Yliopistonkatu 19, puh. (02) 277 5443
Isännöitsijä Leena Nordanberg, puh. (02) 233 4023
Rauman rukoushuone, Pyhän Nikolaoksen muistolle, Länsikatu 10
Vahtimestari Antti Rosvall, puh. (02) 822 5007
Isännöitsijä Miila Liinanotko, puh. (02) 823 5124
Salon rukoushuone, Pyhän Ristin muistolle, Uskelankirkkotie 23, puh. (02) 731 2727
Isännöitsijä Arvo Happo, puh. (02) 731 1442

JUMALANPALVELUKSET

TOUKOKUU

la 28.5. klo 18 vigilia PR PT
su 29.5. klo 10 liturgia PR PT

KESÄKUU

la 4.6. klo 18 vigilia ID PT
su 5.6. klo 10 liturgia VT ML
la 11.6. klo 18 vigilia ID PT
su 12.6. klo 10 liturgia VT PT
la 18.6. klo 18 vigilia PR PT
su 19.6. klo 10 liturgia VT PT
su 26.6. klo 10 liturgia, **slaaviksi** PR PT

HEINÄKUU

la 2.7. klo 18 vigilia PR PT
su 3.7. klo 10 liturgia PR PT
la 9.7. klo 18 vigilia PR PT
su 10.7. klo 10 liturgia PR PT
la 16.7. klo 18 vigilia VT JM
su 17.7. klo 10 liturgia VT JM
la 23.7. klo 18 vigilia PR JM
su 24.7. klo 10 liturgia PR JM
kristinoppileirin päätös
la 30.7. klo 18 vigilia PR ML
su 31.7. klo 10 liturgia PR ML

ELOKUU

pe 5.8. klo 18 vigilia ID JM
la 6.8. klo 10 liturgia ID JM
Herran kirkastuminen
klo 18 vigilia ID JM
su 7.8. klo 10 liturgia VT ML
la 13.8. klo 18 vigilia ID JM
su 14.8. klo 10 liturgia ID JM
klo 18 vigilia ID JM
ma 15.8. klo 10 liturgia ID JM
Jumalansynnyttäjän kuolonuneen
nukkuminen
la 20.8. klo 18 vigilia PR PT
su 21.8. klo 10 liturgia PR PT
la 27.8. klo 18 vigilia PR PT
su 28.8. klo 10 liturgia PR PT
ke 31.8. klo 18 akatistos luomakunnalle PR PT

SYYSKUU

la 3.9. klo 18 vigilia PR
su 4.9. klo 10 liturgia PR
ke 7.9. klo 18 vigilia PR
to 8.9. klo 10 liturgia PR

RAUMAN RUKOUSHUONE, Länsikatu 10

su 19.6. klo 10 liturgia ID JM

la 23.7. klo 18 vigilia Kai Sahlberg AN
su 24.7. klo 10 liturgia KS AN
ti 26.7. klo 16 akatistos P. Nikolaokselle PR AN
to 28.7. klo 16 akatistos Kristukselle PR AN
la 20.8. klo 18 vigilia ID
su 21.8. klo 10 liturgia ID

SALON RUKOUSHUONE, Uskelankirkkotie 23

su 5.6. klo 10 liturgia ID PT
ke 29.6. klo 10 liturgia PR PT
apostolit Pietari ja Paavali
ke 13.7. klo 18 iltarukous
su 7.8. klo 10 liturgia ID JM
la 10.9. klo 18 vigilia ID
su 11.9. klo 10 vedenpyhitys ja liturgia ID
tsasouan vuosijuhla

VUOSILOMAT

Petri Ratilainen 27.5.-14.6. ja 28.7.-16.8.
Pasi Torhamo 13.7.-15.8.
Ion Durac 23.6.-18.7.
Jouni Mäkelä 18.8.-14.9.

TURUN KIRKKO AVOINNA 2.5.-27.8. klo 10-15

Kirkkoherranvirasto puh. (02) 277 5440, fax (02) 277 5441 sähköposti: turku@ort.fi
avoinna ma, ti, to klo 10.00–13.00, ke klo 14.00–18.00, perjantaisin suljettu

Seurakuntasihtööri Nina Lasarov

Kirkkoherra Petri Ratilainen, puh. (02) 277 5444, 041 430 1285, kotipuh. (02) 244 2105, sähköposti: petri.ratilainen@ort.fi

Kanttori Pasi Torhamo, puh. 239 3848, 040 835 8360, sähköposti: pasi.torhamo@ort.fi

Seurakuntalehtori Paula Ratilainen, kotipuh. (02) 234 5058, 050 596 0514

Matkapapisto: Pastori Ion Durac, kotipuh. (02) 438 4939, 040 516 6741, sähköposti: idurac@surfeu.fi

Kanttori Jouni Mäkelä, kotipuh. (02) 250 0137

TURUN SEURAKUNNALLISIA TILASTOTIETOJA 24.2.–4.5.2005

KASTETUT

Kalske Kerkko Kasimir
Kanninen Laura Lotta Maria
Taimen Katriina
1 poika, 2 tyttöä, yhteensä 3

SEURAKUNTAAN MUUTTANEET

Badoi Cristina Helmi Nicoleta
Badoi Marian
Hellström Per-Eric Börje

Hietala Hanne Katriina
Ikkala Tuija Hillevi
Ivanoff Rita Kyllikki
Kuusisto Miro Armas
Laeslehto Jari tapani
Mattchenkov Alexei
Mentu Lea Hannele
Mentu Pekka Ilmari

Mäkynen Anastasia Sergejevna
Mäkynen Jelena
Nordlund Matti Tapani
Pajari Ada Ofimja

Pajari Kaija Helbe Maria
Peura Jarmo Simo Petteri
Sirén Juana Iivari
Sirén Laura Margareta
9 miestä, 10 naista, yhteensä 19

IKUINEN MUISTO

Kokko Helmi 66 v.
Lesonen Sofia 88 v.
Mentu Lea Hannele 49 v.
Möller Helmi Klaudia 82 v.

Narmala Lyyli 90 v.
Palviainen Esko Juhani 53 v.
Spiridonov Nikolai 70 v.
2 miestä, 5 naista, yhteensä 7

SEURAKUNNASTA MUUTTANEET

3 miestä, 9 naista, yhteensä 12

VÄKILUVUN MUUTOS + 3

TURUN KIRKON KUORO

Johtaja kanttori Pasi Torhamo p. 040 835 8360, lisätietoja saa kanttorilta.

LOIMAAN SEUDUN TIISTAISEURA

Sihteeri. Liisa Nikula, puh. (02) 762 7704

RAISION TIISTAISEURA

Pj. Anneli Haapaniemi, puh. 050 329 6618

RAUMAN TIISTAISEURA

Pj. Ulla Raula, puh. 050 358 1761
Siht. Maija Nuto, puh. 050 572 5280

Pyhän Nikolaoksen rukoushuoneen sisämaalaustalkoot alkavat 9.5. klo 10, kevätsiivoustalkoot 24.5. klo 16.

Talkooväen kesäretki Raumalta tehdään la 18.6. Turun marttyyrikeisarinna Aleksandran kirkosta Tikkurilan Kristuksen kirkastumisen kirkkoon. Matkan varrella tutustumme Halikon Rikalanmäkeen (mm. ikoninäyttely ja opastettu muinaispolku, Räntmestarin krouvi ja taidekäsitömyymälä) ja Kasvihuoneilmiöön (mm. antiikki- ja puutatarharymälät, kirpputori). Matka on talkoolaisille maksuton, muilta peritään 18 euroa. Autossa on tilaa. Tervetuloa mukaan! Ilmoittautumisen ja tiedustelut 25.5. mennessä Ulla Raulalle, puh. 050 358 1761.

RAUMAN PITSIVIikko 23.–31.7.

- Pyhän Nikolaoksen rukoushuone, Länsikatu 10, klo 11–16 ark., klo 11–14 la, klo 12–14 su
- avoimet ovet
- Rauman ikonimaalauksen harrastajien ikoninäyttely
- tsasounan pihakahvila
- pihakahvilatalkoolaisien puutarhailta 9.8. klo 18

Toiminnasta ilmoitetaan Uuden Rauman Yhdistyksiä-palstalla.

SALON TIISTAISEURA

Pj. Olli Forssen, Kärkänkatu 11, 24130 Salo, puh. (02) 733 2504
Vpj. Arvo Happo, Salaistentie 10, 24240 Salo, puh (02) 731 1442.

TURUN TIISTAISEURA

Pj. pastori Ion Durac, puh. (02) 438 4939, 040 516 6741
Vpj. Aila Lahtinen, puh. (02) 250 1291
Siht. Birgitta Söderman, puh. (02) 235 3267

Kesäajan toimintaa voi tiedustella puheenjohtajalta.

Porin retki su 29.5. Lähtö klo 7.30 kirkolta. Matka/opastus 10 €. Viime hetken ilmoittautumiset puheenjohtajalle, puh. 040 516 6741 tai sihteerille.

Tervetuloa!

VALAMON YSTÄVÄT / Turun paikallisosasto

Pj. kirkkoherra Petri Ratilainen, puh. 041 430 1285
Vpj. Anne Hokkinen, puh. 044 517 8764
Siht. Maritta Koskinen, puh. 040 550 6348

Valamon Ystävien yleisöillat järjestetään yleensä joka kuukauden kolmas maanantai. Poikkeuksena syksyllä 2005 lokakuun kuukausikokous, jonka tilaisuus järjestetään sunnuntaina 16.10. klo 12, sekä joulukuun kokous on viikkoa tavanomaisesta aiemmin. Kunkin illan ohjelma alkaa klo 17.30 seurakuntasalissa kahvi- ja teetarjoilulla, jonka jälkeen on esitelmä, joka tarjoaa mahdollisuuden tutustua ortodoksisen kirkon perinteeseen ja hengelliseen elämään.

Maanantai 19.9. klo 17.30
Kanttori Pasi Torhamo:
Kirkkomusiikki

Pyhiinvaellusmatka Heinäveden Valamoon
30.9.-2.10., mahdollisista vapaista paikoista voi tiedustella sihteeriltä, puh. 040 550 6348 tai sähköposti: maritta@tkukoulu.fi
Sunnuntai 16.10. liturgian jälkeen klo 12.00

KS Joensuun piispa Arseni: Parantavat ikonit
Maanantai 21.11. klo 17.30
Aihe avoin
Maanantai 12.12. klo 17.30
Aihe avoin
Lauantaina 17.12. JOULUMYYJÄISET

Tilaisuudet ovat avoimia kaikille.
Tervetuloa mukaan!

Vuoden 2006 suunnitelmia:

- Kevätretki Helsinkiin Athos-näyttelyyn.
- Matka Laatokan Valamoon 1.-4.8.2006, matkasta lisätietoja diakoni Mikko Yliseltä, sähköposti: mikko.ylinen@utu.fi.
- Professori Jouko Martikainen jatkaa Syyrian kirkon hengellisten isien esittelyä.

HUOMIO!

Jos olet yli 8-vuotias ja mietit, mitä kivaa voisit tehdä sunnuntaisin klo 14-15:n välisenä aikana, niin tervetuloa kuuroon! Saat tutustua klassiseen ja hengelliseen musiikkiin ja koet ihania yhteislaulun hetkiä! Lisätietoa: Kristina, puh. 044 550 9752.

VUOKRATTAVANA

Turun seurakunnalla on vuokrattavana opiskelijalle kaksio Turun keskustassa. Lisätietoja kirkkoherranvirastosta, puh. (02) 277 5440.

KIRJASTOMME OTTAA VASTAAN KIRJALAHJOITUKSIA.

ETSIMME

vanhoja valokuvia ja tekstejä kirkostamme ja seurakuntamme elämästä, tarvittaessa ota yhteyttä isä Petriin.

SVENSKA DISKUSSIONSGRUPPEN

Ett tack skall Ni ha – alla ni som deltagit i gruppens verksamhet. Nu tar vi en paus över sommaren och träffas igen på hösten. Första träffen blir den 12 september och de följande: 10 oktober, 14 november och 12 december. Träffarna aviseras som vanligt i ÅU tisdag och fredag under rubriken "Just nu". Kontaktperson: Barbro Doepel, tel. nr. (02) 235 0121 och 0400 507 783.

SVENSK PRASNIK PÅ POKROVA KLOSTER DEN 13-14 AUGUST

Program:

- **lördag** kl. 18 vigilia m. fader Sergei

Colliander, ca. kl. 19.30 en lätt kvällsbit
- **söndag** kl. 10 liturgi m. fader Sergei
Colliander, ca. kl 12 lunch, efter lunch
paneldiskussion med kaffe/ te och dopp.

Menun består av fastemat: lördag kl 19.30
borsjtj soppa och kålpirog, söndag kl 12
svampsoppa eller lax-surkålskruka och
sallad 38,50 /pers möjlighet till nattlogi
finns 48 /pers i 2 personsrum.

Frågor vis à vis Prasník kan ställas till
undertecknad som också tar emot
anmälningar.
B. Doepel (02) 235 0121; 0400 507 783.

РУССКИЙ ПРАВОСЛАВНЫЙ КРУЖОК В г. ТУРКУ

Церковь мч. царицы Александры г.
Turku organizes regular classes
for the study of Orthodoxy for
Russian-speaking parishioners. If you
want to know the basics of our
amazing, life-giving faith, learn
to understand the Holy Scriptures,
know what prayer is, get acquainted
with the rules of the church services
– come to us! Classes will be held
twice a month – in the church
parish. If you need, please contact
by phone (02) 4381424 (Vlad)
or by e-mail orthodoxturku@hotmail.com.

Turun Pyhän Aleksandran kirkko järjestää
säännöllisen opetus/keskustelupiirin
venäjänkielisille seurakuntalaisille. Jos
haluat oppia perusteet ortodoksisesta
uskosta, oppia ymmärtämään pyhiä
tekstejä ja rukousta sekä tuntemaan
jumalanpalvelukset – tule mukaan.
Kokoonnumme kaksi tai kolme kertaa
kuukaudessa Turun seurakunnan tiloissa.
Kiinnostuneet voivat ilmoittautua
puhelimella (02) 438 1424 (Vlad) tai
sähköpostitse
orthodoxturku@hotmail.com.

Pyhiinvaellus polkupyörillä

Turun seurakunta tekee 5.-7.7. 2005
polkupyöräpyhiinvaelluksen Maarianha-
minaan ja sieltä Bomarsundin linnoituk-
selle (matkaa n. 38 km), jolloin on
tarkoitus osallistua Prästön saarella
(raunioiden vierellä) ort. hautausmaan

siivoustalkoisiin. Matka on tarkoitus
suorittaa mahdollisimman paljon omatoi-
misena, joten osallistujan tulee valmis-
tautua tulemaan toimeen mahdollisim-
man paljon omin avuin. Majoituspaikkana
on Prästö Camping och Stugor. Matkaa
Maarianhaminasta muistaakseni 38 km.
Siellä on yöpymismökkejä: 2 henk. (ylä- ja
alavuode, pieni pöytä), 4 henk. (ylä- ja
alavuoteet + jääkaappi ja kahvinkeitin).
Alueella myös telttapaikkoja. Alueella
yhteiskäytössä pieni keittiö ja ruokailuka-
tos, ravintola. Palvelurakennuksessa WC ja
suihkut.

Matkasta kiinnostuneet, ilmoittakaa
yhteystietonne seurakunnanvirastoon,
jonka jälkeen ilmoitamme tarkemmin
matkan toteutuksesta.

Terveisin, isä **Petri**

KESÄINEN SAARISTOMATKA

Lähde viettämään kesäpäivää Turun
saaristoon. Nuorisotyötoimikunta järjes-
tää jälleen koko perheen matkan lauan-
taina 20.8. Lähtö Raision Hahdenniemen
venesatamasta klo 9.00 Aina-troolarilla,
paluu illalla. Mahdollisuus sauna ja uida.
Matkalle mahtuu mukaan 30 ensiksi
ilmoittautunutta.

Ilmoittautumiset 10.8. mennessä
kirkkoherranvirastoon,
puh. 277 5440 tai sähköpostilla
turku@ort.fi. Matkan hinta on 15 €/
henkilö, 7-15-vuotiaat 7€/henkilö,
alle kouluikäiset ilmaiseksi. Hintaan
sisältyy myös ruokailu.

RAUMAN PYHÄN NIKOLAOKSEN RUKOUSHUONEESSA,

Länsikatu 10,
avoimet ovet Pitsiviikon ajan 23.–31.7. 2005

PALVELUKSET:

LA 23.7. klo 18 vigilia, isä Gaius Sahlberg ja Antti Narmala
SU 24.7. klo 10 liturgia, isä Gaius Sahlberg ja Antti Narmala
TI 26.7. klo 16 akatistos, isä Petri Ratilainen
TO 28.7. klo 16 akatistos, isä Petri Ratilainen

Rukoushuone on avoinna yleisölle

Ark. klo 11–16
La klo 11–14
Su klo 12–16

IKONINÄYTTELY

”Piha-ateljeessa”

Rauman ikonimaalauksen harrastajat
Avoinna: ks. rukoushuone

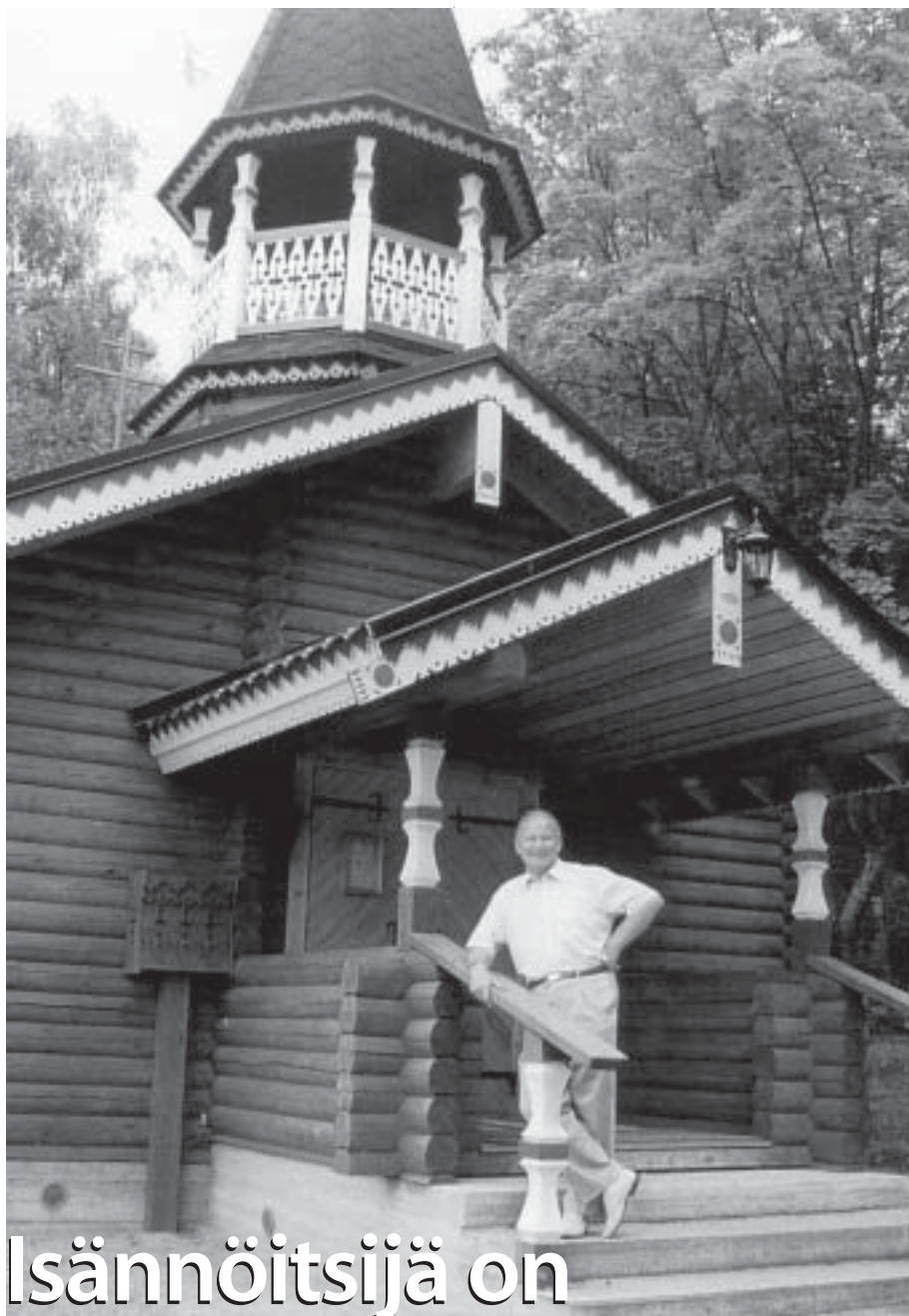
TSASOUNAN PIHAKAHVILA

Rukoushuoneen pihassa

Avoinna: ks. rukoushuone

Matkamuistoja... pika-arpoja.

Tervetuloa!

Salon tsasouna on isännöitsijänsä Arvo Hapon suunnittelema.

tellut ja piirrelyt erilaisia rakennusprojekteja ystäville ja sukulaisille. Siksi otin vastaan Salon tsasounan suunnittelun ja piirtämisen kiinnostavana haasteena.

Monen mielestä Salon tsasouna on perinteisen tsasounan näköinen ja kokoinen, kaunis karjalainen hirsirakennus. Tsasouna valmistui vuoden 1989 lopulla, ja se vihittiin käyttöön 9.9.1990. Se on pyhitetty pyhän ristin löytämisen ja ylentämisen kunniaksi. Tämän rakennusprojektin jälkeen ovat tsasounan isännöitsijän tehtävät tulleet ikään kuin kaupanpäällisiksi.

Salon kaupungissa on tällä hetkellä noin 160 ortodoksia ja Salon seudulla on noin 300-400 ortodoksia, joiden kaikkien tarpeita tämä meidän pyhäkköme palvelee. Salon rukoushuoneen isännöitsijän tehtävät tuskin poikkeavat suuresti vastaavien rukoushuoneiden tehtävistä.

Erilaisia tehtäviä

Tärkeintä on tietysti se, että rukoushuonetta voidaan käyttää siihen tarkoitukseen, mihin se on rakennettu kaikkina vuoden päivinä riippumatta vuodenajoista. Sinne on päästävä talvella lumimyrskyn jälkeen, ja sen on oltava lämmin, kun siellä toimitetaan jotain kirkollista tehtävää tai kun Salon tiistaiseura pitää siellä kokousta. Ikonimaalarit kokoontuvat viikoittain maalaamaan ikoneja, tiffanyharrastajat tekemään lasitöitä, ja aikoinaan tsasounakuoro piti siellä harjoituksensa.

Eri toimituksia varten on tsasouna varustettava tarpeen mukaan. Esimerkiksi lapsen kasteessa on oltava suuri kastemalja lämpimällä vedellä täytettynä. Siunaustilaisuudessa on vainajan arkun alle varattava korokkeet sekä siunaushiekkää. Avioliittoon vihittäville on oltava vihkikruunut paikalla jne. Isännöitsijän tehtävänä on varustaa rukoushuone aina tarvittavaa tilaisuutta varten. Tavanomaisissa palveluksissa hän vastaa siitä, että rukoushuoneessa on myytävänä tuohuksia rukoilijoita varten. Isännöitsijän vastuulla on, että rukoushuoneella on saatavana suitsutushiiltä, kirkkoviiniä, kirkkoleipiä, lampukka-

Isännöitsijä on mukana kaikessa

Salon rukoushuoneen isännöitsijä **Arvo Hoppo** kertoo seuraavassa monipuolisista tehtävistään.

Salon tsasounan syntysanat lausuttiin Salon tiistaiseuran pyhiinvaellusmatkalla Uuteen Valamoon kesällä 1985. Paluumatkalla päätimme bussissa, että ryhdymme välittömästi toimeen tsasounan saamiseksi Saloon. *Olli Forssen* ja allekirjoittanut valittiin rakennushankkeen toteuttajiksi. Olli Forssenin muutettua toiselle paikkakunnalle jäi rakennushanke minun harteilleni. Salon tiistai-

seura oli yksin rakennushankkeen alkuunpanija. Koska minä olin silloin tiistaiseuran puheenjohtajana, oli luonnollista, että puheenjohtaja hoitaa myös rakennushanketta.

Minusta piti aikoinaan tulla rakennusinsinööri, mutta hyvä poikaverini sai minut ylipuhuttua elektroniikan pariin, ja näin koko minun työhistoriani on ollut "elämää ja elektroniikkaa". Harrastuksena olen suunnit-

öljyä ja suitsutuspihkaa.

Ennen palveluksen alkua isännöitsijä sytyttää suitsutushiilen, sytyttää lampukat ja lämmittää veden ehtoollista varten. Palveluksen aikana isännöitsijä valvoo, että tuohukset ja lampukat palavat hyvin, soittaa kirkonkelloa, kantaa kolehdin, noutaa kirkko-leivät uhripöydältä ja paloittelee ne ehtoollisvieraita varten. Ehtoollista jaettaessa isännöitsijä avustaa pitämällä liinaa kalkin ja ehtoollisvieraan suun välissä, jakaa jälkiviiniin ehtoollisvieraille. Palveluksen jälkeen isännöitsijä huolehtii siitä, että tuohukset ja lampukat sammutetaan, ja ikkunat ja ovet ovat suljetut. Talvella lämpö alennetaan viileämmäksi, ja poistutuksessa pannaan hälytykset päälle.

Täällä Salossa isännöitsijä toimii

Salon tsasounan alttaripöytä ja päätyseinän ikoni.

usein kirkon esittelijänä. Tsasounassa käy koululaisia vuosittain noin 15-20 luokkaa. Erilaisia yhdistyksiä sekä pienryhmiä että yksityisiä henkilöitä käy vuosittain useita kymmeniä, ehkä useita satoja. Isännöitsijä valvoo lumi- ja pihatöiden tekoa sekä kaikkea muuta, joka koskee tsasounan kunnossapitoa ja huoltoa.

Isännöitsijä huolehtii tarvittavista kaluste- ym. hankinnoista yhdessä kirkkoherran kanssa. Seurakunnanvaltuusto päätti jokin vuosi sitten, että isännöitsijöiden tehtävien helpottamiseksi valitaan kirkolle ja rukoushuoneille apulaisisännöitsijät. Olemme täällä Salossa jakaneet tehtävät apulaisisännöitsijä **Pirkko Nurmen** kanssa.

Arvo Happo

Rauman tiistaiseuralla vilkasta toimintaa

Rauman tiistaiseuran vuosikokouksessa helmikuussa seuran johtokuntaan valittiin puheenjohtaja **Ulla Raula**, varapuheenjohtaja **Katriina Vuorio**, sihteeri **Maija Nuto**, rahastonhoitaja **Anja Kaimio**, tiedottaja **Helena Virta**, emäntä **Ritva Rosvall** (uusi), **Ulla Niemelä** ja **Liisa Räsänen**. Tilejä tarkastavat **Miila Liinanotko** ja **Meeri Liikkanen**, varalla **Kaija Pärssinen**. Rauman tiistaiseurassa on 52 jäsentä, lisäksi kaksi kunniajäsentä ja kahdeksan ainaisjäsentä.

Tiistaiseuran kerhoiltojen teemoina olivat ortodoksinen tapakulttuuri ja kirkon juhlaikonit. Syyskaudella kerhoilloissa valmistettiin opiskelun ohella joulukortteja ja kevätkaudella virpovitsoja. Rauman pitsiviikon aikana pidettiin jälleen menestyksellä tsasounan pihakahvilaa. Samaan aikaan oli pihavajassa ikoninäyttely ja rukoushuoneella avoimet ovet. Kävijöitä laskettiin olleen ainakin noin kahdeksan ja puolisataa. Muita tulonlähteitä olivat hapankaalin myynti ja pääsiäismyyjäiset. Rauman kaupungin 200 euron kulttuuriavustus käytettiin pitsiviikon ikoninäyttelyyn ja näyttelytilan kunnostamiseen.

Varoja käytettiin lahjoittamalla Rauman rukoushuoneeseen Kristuksen kirkastumisen juhlaikoni ja uudet kullanväriset suitsutusastiat. Toukokuussa pidettiin rukoushuoneen suuret siivoustalkoot. Kesän retki tehtiin viime vuonna Kuopioon, Valamoon ja Lintulaan.

Liisa Räsänen

Rauman tiistaiseuran varapuheenjohtaja Katriina Vuorio ja isä Petri esittelemässä Pyhän Nikolaoksen rukoushuoneen uusia Pietarista hankittuja suitsutusastioita.

Leivo PROSFORA

ja tuo se kirkkoon

Erittäin merkittävä tapahtuma ortodoksisessa perheessä on **prosforan** eli kirkkoleivän leipominen ja sen tuominen kirkkoon pyhää liturgiaa varten.

Leivän merkitystä voidaan selittää mm seuraavien Raamatun Opetusten avulla. Jeesus sanoi: “Minä olen tämä elävä leipä, joka on tullut taivaasta, ja se, joka syö tätä leipää, elää ikuisesti.” (Joh. 6:51)

Apostoli Paavali kirjoittaa: “Herra Jeesus sinä yönä, jona hänet kavallettiin, otti leivän, kiitti Jumalaa, mursi leivän ja sanoi: ‘Tämä on minun ruumiini, joka annetaan teidän puolestanne. Tehkää tämä minun muistokseni.’ (1. Kor. 11:23-24)

Jeesus on elämän leipä, joka uhraa itsensä meidän pelastuksemme tähden: “Ellette syö Ihmisen Pojan lihaa ja juo hänen vertaan, teillä ei ole elämää. Mutta sillä, joka syö minun lihani ja juo minun vereni, on ikuisen elämä, ja viimeisenä päivänä minä herätän hänet.” (Joh. 6:53-54)

Prosfora kuvaa Jeesusta, joka on elämän leipä. Joku seurakunnan jäsen leipoo sen ja tuo sen papille liturgian toimittamista varten. Sinä voit ottaa yhteyttä seurakuntasi pappiin ja ilmoittaa hänelle, että sinun perheesi haluaisi leipoa prosforan jotakin tiettyä liturgiaa varten. Monissa slaavilaisissa kirkoissa käytetään viittä pientä leipää sen muistoksi, että Jeesus siunasi viisi leipää ja ravitsi niillä monituhathenkisen ihmisjoukon.

Leipä ei kuvaa vain Jeesusta, joka on elämän leipä ja jota syötyään ihminen ei koskaan tunne itseään nälkäiseksi, vaan se ilmaisee myös mei-

dän oman elämämme uhraamista Jumalalle. Kreikan kielen kirkkoleipää tarkoittava sana *prosfora* merkitseekin uhrilahjaa Jumalalle.

Me uhraamme leivän, koska leipä merkitsee meille elämää. Sitä syötyämme se tulee osaksi meitä. Täten uhratessamme leivän Jumalalle me itse asiassa uhraamme elämämme Hänelle. Se on meidän rakkautemme lahja Jumalalle – Elämänantajalle

Pappi vastaanottaa lahjamme ja asettaa sen pyhälle pöydälle. Tämä kuvaa sitä, että Jumala vastaanottaa meidän lahjamme. Se on nyt hänen “omaisuuttaan”. Jumala on niin iloinen elämämme lahjasta, että hän muuttaa sen Pyhällä Hengellään ja antaa sen meille takaisin Kristuksen ruumiina – iankaikkisen elämän lahjana. Tähän tämä yhteys Jumalan kanssa johtaa: me annamme itsemme Jumalalle, ja hän vuorostaan antaa meille itsensä ja oman elämänsä.

Ennen paistamista leivän päälle painetaan erityinen sinetti. Seurakuntasi pappi tietää, mistä sellaisen voisi lainata tai ostaa. Sinetin keskiosassa ovat kirjaimet IC XC NI KA. Tämä kreikankielinen lyhennys tarkoittaa: JEEBUS KRISTUS VOITTA. Koska tämä sinetöity osa myöhemmin pyhitetään Kristuksen ruumiiksi, sitä kutsutaan Karitsaksi. Karitsan vasemmalle puolelle pappi ottaa keihäällä kolmionmuotoisen osan Neitsyt Marian muistoksi ja asettaa sen diskokselle eli ehtoollisleipälautaselle. Sen jälkeen hän ottaa leivästä yhdeksän pienempää kolmionmuotoista osaa enkeleiden, profeettojen, apostolien ja kirkon muiden pyhien kunniaksi ja

muistoksi. Nämä osat hän asettaa diskokselle Karitsan oikealle puolelle. Tämän jälkeen pappi rukoilee kirkon elossa olevien jäsenten puolesta ja erityisesti niiden puolesta, joiden nimet on annettu hänelle muisteltavaksi. Muistellessaan heitä nimeltä hän samalla leikkaa prosforasta pienen osasen, joka kuvaa sitä henkilöä, jota hän rukouksellisesti muistelee, ja asettaa sen Karitsan alapuolelle. Lopuksi hän muistelee samalla tavoin myös edesmenneitä, joiden puolesta häntä on pyydetty rukoilemaan.

Täten diskokselle Karitsan ympärille on kokoontunut koko kirkko, enkelit, pyhät ja edesmenneet rakkaat yhdessä paikallisen seurakunnan jäsenten kanssa. Me kaikki elämme Jumalan läsnäolossa ja muodostamme yhden elävän Kristuksen ruumiin – kirkon.

Koska leipä kuvaa meitä, on suositeltavaa, että perhe leivän mukana antaa papille nimilistan, jonka ensimmäisessä sarakkeessa on mainittu kaikkien leipomiseen osallistuneiden perheenjäsenten nimet sekä kaikkien niiden elävien ystävien ja sukulaisten nimet, joita he haluavat rukouksellisesti muistella.

Toiseen sarakkeeseen tai muistelulappuun kirjoitetaan sitten niiden edesmenneitten omaisten ja ystävien nimet, joita perhe haluaa papin *proskomidissa* muistelevan. Kun sitten leipä ja muistelulappuset ovat valmiit, otamme ne mukaan vigiliaan tai ehtoopalvelukseen ja annamme ne silloin seurakuntamme papille seuraavan aamun liturgiaa varten.

isä Markus Aroma

RESEPTI KIRKKOLEIVÄN VALMISTAMISEKSI (kaksi isoa leipää)

3 dl haaleaa vettä
1/2 tl suolaa
vajaa puoli palaa hiivaa
3 dl vehnä jauhoja

1. Nämä ainekset sekoitetaan keskenään ja annetaan kohota 30 minuuttia peitettynä lämpimässä paikassa.
2. Sen jälkeen niiden joukkoon alustetaan noin 6 dl vehnä jauhoja ja vaivataan ERITTÄIN HYVIN niin, ettei siihen jää ilmakuplia.
3. Leivotaan (tulee kaksi leipää) 1/3 taikinasta yläosaksi ja 2/3 alaosaksi. Kaulitaan pyöreäksi leiväksi. Annetaan kohota liinan alla.
4. Alaosa voidellaan vedellä.
5. Päällimmäiseen osaan painetaan leima IC XC NI KA ja nostetaan pohjaosan päälle.
6. Pistetään neljä reikää esimerkiksi sukkuikolla molempien osien läpi.
7. Paistetaan 180-200 –asteisessa uunissa noin 25 minuuttia.
8. Jäähdytetään liinan alla.

Matti Alangon katu 11
13130 Hämeenlinna

Toimittajia: Papisto: Markku Aroma, Gaius Sahlberg ja Mikael Sundkvist **Kanttorit:** Leena Honkamäki, Jenni Sundkvist ja Jaakko Olkinuora

Pyhäköt:

Hämeenlinnan kirkko

Pyhän Aleksanteri Nevskin ja Pyhän Johannes Krysostomoksen muistolle
Erottajakatu 2

Ahveniston kirkko

vanhalla hautausmaalla (Keskussairaala vastapäätä) Pyhän Johannes Kastajan mestauksen muistolle
Isännöitsijä: Yrjö Usvasalo Puh. (03) 671 6240

JUMALANPALVELUKSET

KESÄKUU

la 4.6. klo 17 vigilia
su 5.6. klo 10 liturgia

la 11.6. klo 17 vigilia
su 12.6. klo 10 liturgia

la 18.6. klo 17 vigilia
su 19.6. klo 10 liturgia

to 23.6. klo 18 vigilia

AHVENISTO (tästä lähtien tihvinskajaa lukuunottamatta jumalanpalvelukset Ahveniston kesäkirkossa elokuun loppuun asti)

pe 24.6. klo 10 liturgia
pyhä Johannes Kastaja

25-26.6. ei palveluksia

ke 29.6. klo 10 liturgia
apostolit Pietari ja Paavali, AHVENISTO

HEINÄKUU

la 2.7. klo 17 suuri ehtoopalvelus

su 3.7. klo 10 liturgia

pe 8.7. klo 18 tihvinskaja-juhlan vigilia,
PÄÄKIRKKO

la 9.7. klo 10 tihvinskaja-juhlan liturgia,
PÄÄKIRKKO
klo 17 suuri ehtoopalvelus, AHVENISTO

su 10.7. klo 10 liturgia, AHVENISTO

la 16.7. klo 17 suuri ehtoopalvelus

su 17.7. klo 10 liturgia

ke 20.7. klo 10 liturgia, profeetta Elia

la 23.7. klo 17 suuri ehtoopalvelus

su 24.7. klo 10 liturgia

ELOKUU

pe 5.8. klo 18 juhlavigilia,
Herran kirkastuminen

la 6.8. klo 10 liturgia ja hedelmien
siunaus

klo 17 suuri ehtoopalvelus
su 7.8. klo 10 liturgia

la 13.8. klo 17 suuri ehtoopalvelus
su 14.8. klo 10 liturgia

klo 17 juhlavigilia, Neitsyt Marian kuolonuneen nukkuminen liturgia

ma 15.8. klo 10 suuri ehtoopalvelus

la 20.8. klo 17 liturgia

su 21.8. klo 10 suuri ehtoopalvelus

la 27.8. klo 17 suuri ehtoopalvelus

su 28.8. klo 10 liturgia
klo 17 juhlavigilia, p. Johannes Kastajan mestaus

AHVENISTON PRAASNIEKKA

ma 29.8. klo 9.30 vedenpyhitys, juhla-liturgia,
ristisaatto

JUMALANPALVELUKSET MUUALLA SEURAKUNNASSA

FORSSA

Ev.lut. seurakuntatalo
Kartanonkatu 16

su 14.8. klo 10 liturgia

Kirkkoherranvirasto avoinna ti, ke, pe klo 9.30–12, puh. (03) 616 5228, fax (03) 616 5248, sähköposti: hameenlinna@ort.fi

Kirkkoherra: Markku Aroma puh. (03) 616 5229 (virkahuone), (03) 612 7166 (koti) sähköposti: maukku@hotmail.com

Kanttori: Leena Honkamäki puh. (03) 618 4254, 040 707 6715, sähköposti: leenahonkamaki@hotmail.com

Muu papisto: pastori Kai Sahlberg puh. (019) 733 911, 0400 107 232

pastori Mikael Sundkvist, puh. (03) 684 6050, 050 350 9356, sähköposti: mikael.sundkvist@joensuu.fi

Kanslisti: Hellevi von Essen

Toimintaa ja tapahtumia

DIAKONIASEURA

Pj. isä Gaius Sahlberg,
puh./fax (019) 733 911, puh. 0400 107 232

Kesän ohjelma:

- SU 10.7. kirkkokahvit

- **SU 17.7. Diakoniaseuran**

perinteinen kesäretki

Matka suuntautuu Hankoon, jossa osallistutaan pyhien apostolienvertaisten

Vladimirin Maria Magdalenan muistolle pyhitetyn kirkon praasniekkaan. Kiertoajelu ja sunnuntailounas Hangossa.

Paluumatkalla poiketaan Salossa Pyhän Nikolauksen rukoushuoneessa. Lähtö klo 6.30 Hätilä, klo 6.40 ort. kirkko ja klo 6.45 Wetterhoff. Matkan hinta seuran jäseniltä 10 euroa, muut 30 euroa. Ilmoittautumiset 15.6. mennessä isä Gaiukselle. Mukaan mahtuu 45 henkilöä..

- SU 15.8. (uspenie) kirkkokahvit
Johtokunta kokoontuu kesällä tarvittaessa.

KYYRÖLÄLÄISTEN KERHO

Pj. Antonina Sosunov-Perälä
puh. (03) 612 5850, 040 721 8436

LA-SU 2.- 3.7. KOTISEUTUMATKA Kyyrölään, Kangaspellolle ja Muolaaseen. Lähtö Hämeenlinnasta Helsingin kautta. Viipurissa yövytään hotelli Viipurissa. Muistolitaniat Kangaspellolla ja Kyyrölässä su 3.7. klo 12, ja Muolaassa vainajien

Jatkuu sivulla 22

Jatkoa sivulta 21

muistojuhla klo 13.30 paikallista aikaa. Muutama paikka vapaana. Tiedustelut ja varaukset: Antonina Sosunov-Perälä, puh. (03) 612 5850 tai 040 721 8436.

PE-LA 8.-9.7. TIHVINSKAJA-JUHLAT Hämeenlinnassa. Jumalanpalvelukset toimitetaan kirkkoslaaviksi. Pe 8.7. klo 18 vigilia, la 9.7. klo 10 liturgia. Päiväjuhla liturgian jälkeen pidetään Palokunnantalolla (Palokunnankatu 18). Perinteistä kyläjuhlaa vietetään musiikin ja muun mukavan seurustelun merkeissä Palokunnantalolla klo 17 alkaen. Tervetuloa!

LA-SU 30.-31.7. MUOLAAN JUHLAT Urjalassa. Liturgia 31.7. klo 10 Urjalan seurakuntasalissa (tilataan bussi, jos on kiinnostuneita lähtijöitä).

Ilmoitus

Hämeenlinnan ortodoksinen seurakunta etsii palvelukseensa osa-aikaista **siivoojaa**, jonka tehtäviin kuuluu mm pääkirkon, Ahveniston kirkon (kesällä), seurakuntakodin ja viraston siivoaminen.

Hakemukset tulisi toimittaa Hämeenlinnan seurakunnan kansliaan, Matti Alangonkatu 11, 13130 Hämeenlinna kesäkuun 15.päivään 2005 mennessä. Tiedustelut: virasto (03) 616 5228 tai isä Markus (03) 612 7166.

LASTEN KESÄLEIRI KATISKOSKELLA

12.-14.8.2005 (pe-su)

Järjestämme kesällä 2005 lasten kesäleirin Hämeenlinnan Katiskoskella, joka sijaitsee n. 13 kilometriä Hämeenlinnasta Turun suuntaan.

Leiri on tarkoitettu kaikille ala-asteikäisille lapsille. Leirille otetaan maksimissaan 12 lasta ilmoittautumisjärjestyksessä.

Leiri alkaa perjantaina 12.8. klo 15 ja päättyy sunnuntaina 14.8. klo 13.30. Tuolloin osallistutaan liturgiaan ja siirrytään seurakuntasalille syömään ateriaa ja tutustutaan ikoninäyttelyyn.

Ota mukaan makuupussi, peseytymisvälineet, saappaat luontoretkeä varten ja varalta lämmintä vaatetta. Uintimahdollisuus on vain uimataitoisille.

Leirin hinta on **20 € / 15 €** (sisaralennus).

Ilmoittaudu 3. elokuuta mennessä Leenalle joko soittamalla tai tekstiviestillä p. (03) 618 4254 / 040 707 6715.

PERHEUTISIA

KASTETUT

Paasela Milja Kristiina
Salmivaara Maisa Katriina
Paija Lotta Johanna Anastasia

TUONILMAISIIN SIIRTYNEET

Tretjakov Vera
Hietanen Olga

Tattari Olga

TERVETULO SEURAKUNTAAN

Mustonen Pia Ilona
Mustonen Rauha Kyllikki
Mensonen Anna Edit
Torosian Anushing
Torosian Mery Jacqueline

Torosian Adrine
Torosian Mariamig
Torosian Muguch
Torosian Khanum
Abraahamjan Narine
Mensonen Kari Mikko Juhani
Salmiheimo Toni Juhani
Hakkaraainen Veera

Ollos iäti muistettu

Olga Hietanen,
s Sosunov
16.6.1944 –
6.4.2005

Pääsiäisen juhla-aikana 6.4. saimme suruviestin, että sisareni Olga on lähtenyt Kristuksen ylösnousemusjuhlaan, tuonpuoleiseen iankaikkiseen elämään.

Sinä Olga, meidän sisarusparvemme pikkusisko, synnyit liian varhain maallisesti lasketun ajan mukaan ja lähdit liian varhain; näin me ajatteleme. Kaikkivaltias Jumala tietää, olemmeko sittenkään syntyneet liian varhain, samoin kuin pois lähtömme hetken. Olga oli täyttänyt tehtävänsä, hän oli valmis siirtymään pois tästä maailmasta parempiin tehtäviin.

Täällä kanssamme eläessään hän täytti työtehtävänsä toimiessaan keittäjänä Hattelmalan sairaalassa ja Kanta-Hämeen Keskussairaalassa, josta virasta hän jäi eläkkeelle kesällä 2004. Samana kesänä Olga täytti 60 vuotta, ja halusi järjestää juhlat ystävilleen, työtovereilleen ja kaikille läheisilleen toivoen näkevänsä heidät kaikki juhlavierasjoukossa. Miten monelle jäikään mieleen hänen sanansa juhlasta: ”Nämä ovat sitten viimeiset juhlat, jotka järjestän täällä maan päällä. Seuraavat juhlat ovatkin sitten tuonpuoleisessa”.

Eläkkeelle jäätyään Olgalla oli toiveena, että hän voisi antaa enemmän työpanostaan seurakuntamme hyväksi. Hänen olisi myös mahdollista viettää enemmän aikaa kolmen pienen lapsenlapsen kanssa, joille hän oli ”mama”.

Seurakuntamme työhön jäi tyhjä aukko. Tiistaiseuran erittäin pidettyä puheenjohtajana hän toimi vuodesta 2000 alkaen. Hänen ammattitaitoonsa luottaen ja turvautuen meille jäi tyhjiö, mistä ja keneltä kysytään neuvoa? Niin Tiistaiseuraa kuin seurakuntaakin Olga palveli aina iloisena ja aitona ihmisenä parhaalla mahdollisella lähimmäisenrakkaudella.

Seison kirkossa, paikkasi vierelläni on tyhjä, mutta ei täysin, kuiska-

sinulle: ”Ota minua kädestä kiinni, kuin aina ennenkin” – ja niin me seisomme siinä vierekkäin.

Ollos iäti muistettu, sinä autuuteen kutsuttu Olga.

Rakas siskoni Olga, miten kaipaankaan sinua.

Siskosi **Antonina**

KIITOS

Lämmin kiitoksemme isä Markukselle, isä Gaiukselle, isä Mikaelille ja isä Heikille juhlavasta siunaustilaisuudesta 19.4. Pyhän Pietari Nevskin kirkossa. Kiitokset kirkkokuorolle, seurakunnan eri yhdistyksille ja teille kaikille ystäville, joka olitte saattamassa Olгаа hänen viimeiselle matkalleen.

Olga Hietasen omaiset

**Rovasti
Aleksanteri
Olanto**
22.7.1914 –
22.6.2005

TUONILMAISIIN

Ristinkumartamisen sunnuntain aattona isä Aleksanteri sai kutsun tuonilmaisiiin. Hänet vihittiin papiksi 15.8.1936 Impilahden Kitelän kirkossa. Vaimoksi tuli papin tytär Sima, os. Ortamo. Yhdessä sujui pitkällinen seurakuntatyö alkaen rajantakaisessa Karjalassa päätyen Varkauden seurakuntaan, missä isä Aleksanteri oli kirkkoherrana 1950–1977. Eläkevuosiksi Sasu ja Sima siirtyivät Helsinkiin. Vireä eläkeläinen oli alkuvuosina sijaisena useissa seurakunnissa maatuskan kanssa tahi ilman. Helsingissä Sasu oli papiston apuna vielä useita vuosia vaimon kuoleman (v. 1988) jälkeenkin.

Ollos iäti muistettu!

Maahanmuuttajista, kanoneista ja pääsiäisestä

Maahanmuuttajakysymys

Viimeisten kuukausien aikana olen seurannut kirkollisissa lehdissä julkaistuja artikkeleita seurakuntien toiminnasta venäjänkielisten maahanmuuttajien parissa. Olen kiinnostunut asiasta myös sen takia, että tietyt kirjoittajat osoittivat artikkeleissaan tyytymättömyyttä siitä, että Moskovan patriarkaatin alaiset papit ovat osallistuneet venäjänkieliseen maahanmuuttajatoimintaan. Heidän työtään on kuvattu epälailliseksi ja kirkollisten kanonien vastaiseksi toiminnaksi Suomessa.

Halustani auttaa ratkaisemaan tilanteen, joka syntyi Analogin 5/04 pääkirjoituksessa, viittasin vastineessani 1/05 ongelman juureen. Ensimmäistä ongelmaa, synnintunnustusta, ei kukaan kommentoinut; nähtävästi siinä koettiin oma riittämättömyys. Kysymys pääsiäisestä synnytti jyrkän reaktion rovasti **Olavi Merraksen** taholta. Käsittelen tarkemmin eräitä hänen artikkelinsa kohtia.

Maahanmuuttajien, jopa suomea täydellisesti osaavien, on vaikea saada ammattiaan vastaavaa työtä *erilaisen kansallisuutensa takia*. Ja venäläisiä, jotka yrittävät tulla suomalaiseen kirkkoon, *ei oteta veljesrakkautella vastaan*. Pitäisikö suomalaisten tehdä tässä parannus, vaikka hammasta purren?

Ovatko kanonit aikansa eläneitä norveja vai toimivia lakipykäliä?

Ortodoksisen kirkon kanoninen oikeus käsittää yli 700 sääntöä, joita ei kukaan ole vielä kumonnut! Esimerkiksi otin pääsiäisen vieton, jonka ajankohta vaikuttaa ensisijaisesti siihen, minkä seurakunnan venäläiset maahanmuuttajat valitsevat.

Kysymykseeni vastannut isä Olavi väitti, ettei ole olemassa kaanoneja pääsiäisen vieton ajankohdasta. Itse asiassa ortodoksisella kirkolla on käytettävissä kaksi kanonista asiakirjaa, joissa käsitellään ”pääsiäisen periaatteita”. Nämä ovat apostolien seitsemäs sääntö ja Antiokian pyhän kirkolliskokouksen ensimmäinen sääntö. Nämä säännöt kertovat kolmesta pääsiäisen määrittelyn periaatteesta: 1) pääsiäistä vietetään kevätpäiväntasauksen jälkeen; 2) pääsiäistä ei

vietetä samaan aikaan kuin juutalaisten pääsiäistä (mikä tapahtui Suomessa vuosina 1927 ja 1981!); 3) kanoniseen rangaistukseen joutuvat ne, jotka rikkoen kirkon yhtenäisyyttä viettävät pääsiäistä muulloin. Kuudennen yleisen kirkolliskokouksen toinen sääntö vahvistaa näiden päätösten järkkymättömyyden.

Suomalainen pääsiäinen

Konstantinopolin **patriarkka Meletios IV** antoi siunauksensa Suomen arkkipiispakunnalle viettää vuoden 1923 pääsiäistä gregoriaanisen kalenterin mukaan. Hän myönsi uuden kalenterin pääsiäisen epäkanonisuu den, ja sovittiin, että tämä siunaus ei koske seuraavia vuosia! Kuitenkin tämä epäkanoninen käytäntö jatkuu nykyäänkin.

Halusta noudattaa pyhiä kanoneja perustettiin yksityiset ortodoksiset, Pyhän Nikolauksen ja Pokrovan, seurakunnat. Siis meidän venäläiset seurakuntamme syntyivät juuri silloin, kun Suomen arkkipiispakunta rikkoi pyhiä kanoneja!

Ortodoksinen pääsiäinen

Isä Olavin antama kysymys maailman ortodoksisuudelle vasta kuulostaakin kapinalliselta: ”Miksi vanhan ajanlaskun pääsiäistä vietetään tänä vuonna viisi viikkoa myöhemmin kuin uuden ajanlaskun pääsiäistä?” Nimenomaan sen takia, että tässä juhlassa ilmenee ortodoksisen kirkon ykseys ja kirkon lakien – kanonien, noudattaminen! Konstantinopolin **patriarkka Bartholomeus** ja kaikki muut ortodoksiset patriarkaattit juhlivat tämän vuoden pääsiäistä viisi viikkoa protestanttista pääsiäistä myöhemmin juuri siitä syystä, että juutalainen pääsiäinen oli tänä vuonna 23. huhtikuuta.

Äitikirkko

Isä Olavin siteeraama teksti apostoli Paa valin kirjeestä (Room.15:20) kuvaa hyvin asian ytimen: venäläisten lähetys saarnaajien ansiosta ortodoksisuus levisi Suomeen, kirkot rakennettiin, luostarit perustettiin, kirkkomusiikki, joka kuuluu suomalaisissa kirkoissa, on myös Moskovan kirkon perintöä. On väärin

Jatkuu sivulla 24

vihjata siihen, että Moskovan patriarkaatin suomalainen papisto *“rakentaa toisen laskemalle perustukselle”*. Tulee muistaa, että suomalaisen ortodoksisuuden äitikirjko on Venäjän kirjko.

Myytit ja väärinkäsitykset

Artikkelissaan *Analogissa* (1/05) Nikean metropoliitta Johannes pitää outona sitä, että jotkut Moskovan papistosta ovat rohjenneet toimittaa Helsingissä Itäkeskuksen alueella liturgian suomen kielellä! Niin kuin suomi olisi ainoastaan Konstantinopolin pastoreiden käytämä kieli! Metropoliitta Johanneksella on kuitenkin väärä tieto asiasta, sillä emme ole vielä toimittaneet liturgiaa Pyhän Ksenian kirkossa suomen kielellä, mutta jos seurakuntamme niin päättää, niin panemme toimeksi!

Anita Korkatsu-Palo kirjoittaa, että meidän toiminta ei ole siunauslistalla. Mutta siunaus tulee ylhäältä ja se näkyy hedelmistään: esimerkiksi Pyhän Nikolauksen seurakunnassa kuluneen suuren paaston aikana 288 seurakuntalaista osallistui sairaanhoitoon sakramenttiin!

Mikä on ongelman ratkaisu?

Olen sitä mieltä, että koska elämme luterilaisessa maassa, missä joulu on luterilaisten tärkein juhla ja pääsiäisviikonloppu on vain kesämökin keväsiivousaika; on teidän, ortodoksien, irtaannuttava sodan jälkeisestä mielistelystä ja samaistumisesta luterilaisuuteen ja yhdessä koko ortodoksisen maailman kanssa julistettava pääsiäistä, Kristuksen kuolleista nousemisen juhlaa, suurinta juhlaamme, juhlien juhlaa! Sen merkkinähän Jerusalemissa, Pyhän Haudan kirkossa, suurena lauantaina (30. huhtikuuta) keskipäivällä ilmestyy siunattu tuli!

Ortodoksisuus on jo saavuttanut tunnetun sijan suomalaisessa yhteiskunnassa, siksi olisi aika palata lavalta tieltä isien uskoon ja punnita jokaisen *“nimikristityn”* ortodoksin uskon lujuus! Ja koska palmusunnuntai, pääsiäinen ja helluntai sattuvat aina sunnuntaipäiville, eivätkä näin ollen häiritse työelämää, olisi siirtyminen ortodoksisen pääsiäisen viettoon siltä osin vaivatonta!

Kristus nousi kuolleista!

Rovasti Orest Tchervinskij
Pyhän Nikolauksen seurakunta,
Helsinki.

Maahanmuuttajat ja pääsiäinen

Analogissa on taannoin taitettu peistä suomalaisten ortodoksien ja venäläisten maahanmuuttajien välisistä uskonnollisista kulttuurieroista. Nämä kysymykset tuntuvat olevan sangen vaikeita. Tästä seuraa, että mikäli ne halutaan ratkaista tyydyttävällä tavalla, keskustelun pohjaksi ei riitä nokittelu virheellisillä käsitksillä.

Eräänlaista nokittelun makua on valitettavasti havaittavissa isä Olavi Meraksen kirjoituksessa *Analogin* numerossa 2/2005. Merras käy aluksi hieman oppimestarimaiseen tapaan luettelemaan maahanmuuttajien moninaisia ongelmia, kuten vaikeudet oppia suomen kieltä, vaikeudet työllistyä ja yleensä vierasmaiseen yhteiskuntaan sopeutumisen hankaluuden.

Nämä ongelmat ovat varmasti todellisia, mutta herää kysymys, liittyvätkö ne suoranaisesti traditionaalista ortodoksisuutta edustavien maahanmuuttajien hengellisten asioiden järjestämiseen Suomessa. Nyt Suomen kirkon piirissä tuntuu vallitsevan ajatus, että maahanmuuttajat sopeutukoot omin voimin; todellisissa kysymyksissä emme jousta piiruakaan. Senpä vuoksi maahanmuuttajat ovat ryhtyneet toimimaan oma-aloitteisesti.

Merras yrittää kuitata kevyesti ne ongelmat, jotka aiheutuvat Suomen arkkipiispakunnan käyttämästä kalenterista. Vaikka tätä asiaa ei tunnuta meikäläisten rivikristittyjen keskuudessa vieläkään kovin laajasti tiedostettavan, tilanne siis on todellakin se, ettei mikään ortodoksinen kirjko maailmassa noudata samanlaista ajanlaskua kuin Suomen arkkipiispakunta. Kun kaikki muut paikalliskirkot viettävät pääsiäistä sinä ajankohtana, jona jakamaton kirjko, ja myös Rooman kirjko, sitä vietti ennen vuotta 1583, Suomen ortodoksinen arkkipiispakunta on tässä kysymyksessä taipunut valtion ja luterilaisen enemmistön painostukseen.

Suomalaista ratkaisua on varmasti aina ollut vaikea perustella uskonnollisin syin. Sen sijaan perustelu poliittisin syin on viime aikoihin asti mennyt joissakin piireissä läpi, vaikka rehellisempää olisi tunnustaa, että pääsiäistä vietetään meillä valtion haluamana aikana

yksinomaan mukavuussyistä. Takavuosinahan tällaisia perusteluja ei onneksi juuri kukaan käynyt tivaamaan. Kuitenkin ajat ovat muuttuneet, minkä *Analogissa* käytävä keskustelu osaltaan todistaa, ja tämä yksityiskohta on jo lakanut olemasta suomalaisten sisäinen asia. Eli selityksille olisi kysyntää, mutta niiden pitäisi olla toimivia selityksiä.

Osoittaen sanansa Moskovan patriarkaatin rovastille Orest Tchervinskijlle Merras tiedustelee: *”Mihin on unohtunut se, että Venäjän kirjko kirkolliskokouksessaan syksyllä 1917 hyväksyi uuden ajanlaskun käytettäväksi kirkossaan?”* Tässä on vaikea välttyä vaikutelmalta, että kisällä yrittää opettaa mestaria. Nimittäin Venäjän kirjko ei suinkaan hyväksynyt *”uuden ajanlaskun”* (ts. gregoriaanisen kalenterin) käyttöönottoa vuosien 1917–18 kirkolliskokouksessa.

Kysymys kalenterin uudistamisesta kylläkin oli kokouksen asialistalla, ja siitä keskusteltiin laajasti. Asiaa koskeva päätös tehtiin lopulta 17./30. syyskuuta 1918. Sen sisältönä oli, että juliaaninen kalenteri oli Venäjän ortodoksisessa kirkossa pysyvä voimassa niin pitkään, kunnes *ekumeeninen kirkolliskokous* tekisi päätöksen kalenterin muuttamisesta (ks. esim. Gregory L. Freeze, *”Counter-reformation in Russian Orthodoxy, Popular Response to Religious Innovations, 1922–1925”*, *Slavic Review* 54 (2) [1995], 320, alaviite 59).

Merras päättelee oikeaan osuvasti, että koska ekumeenisten synodien kanoineista ei löydy täsmällistä säädöstä pääsiäisen vuosittaisen vieton ajankohdasta, pääsiäisen ajankohdan määräytymisen oli vakiintunut koko kirkossa jo varhain. Sen sijaan käsitys, että pääsiäisen tulisi sijoittua astronomista kevätpäivän-tasausta seuraavan ensimmäisen täydenkuun jälkeiseen sunnuntaihin, on paikansapitämätön, minkä kirkkohistoriakin selvästi osoittaa.

Ortodoksisessa traditiossa pääsiäinen nimittäin määräytyy sen *kirkollisen täydenkuun* (kirkollinen täysikuu on astronomisen täydenkuun approksimaatio) perusteella, joka esiintyy juliaanisessa kalenterissa päivämäärän 20.3. jäl-

TIMO
RUOTTINEN

Korvakuuloilta

Kirjoittaja on tamperelainen
musiikkituottaja

Salaista ja julkista kuvaamista

Yli kaksikymmentä vuotta sitten Tampereen kuoromme teki **Risto Matsin** johdolla matkan Uuden Valamon luostariin. Minulle se on ensimmäinen kosketus luostarielämään. Laulamme Maria Egyptiläisen sunnuntain liturgiassa varmaankin yli kolme tuntia ja tunnelma on lopussa lähes euforinen. Palveluksen päättyessä käymme asianmukaisesti suutelemassa **igumeni Panteleimonin** kädessä olevaa ristiä. Tulee minun vuoroni ja kuulen igumenin sanovan: ”*Olkoon sinun kanssas’ Herra*”, mukava toivutus palveluksen päälle. Mutta hämmästykseni on suuri, kun hän lausuu, nyt hiukan vaativammin, kysymyksen: ”*Onko sinulla kamera?*” (Olemme juuri laulaneet mm. Kerubiveisun *Nyt me salaisesti kuvaamme kerubeja...*, mutta minua on jo valistettu, että siinä ei tarkoiteta mitään tirkistelevää televisiointia enkeliolentojen asunnoista. Itse asiassa laulajat edustavat tuon laulun aikana taivaallisia joukkoja, he ovat kerubien ikoneina. Toivottavaa luonnollisesti on, että laulu myös kuulostaa sen mukaiselta.) Vastaan hämmentyneenä: ”*Ei ole, mutta Pertulla varmaankin on,*” ymmärtämättä yhtään, mistä on kysymys.

Tutkijat ovat kartoittaneet hyvin pitkälle aivojemme rakennetta ja saaneet selville mielenkiintoisia seikkoja aivojen osien yhteydestä eri aisteihin. Näyttää myös siltä, että oikeastaan rakennamme havaittavan maailmamme oman päämme sisällä. Aivomme toimivat siten, että kokemusten, kulttuurin ja varmaan myös geneettisen perimämme antamien koodien perusteella täydennämme hataristakin aistihavainnoista syntyvää informaatiota muodostaen tällä tavoin ehjän, käsitettävissä olevan kuvan. Havaintomme ovat puutteellisia, mutta myös valikoivia riippuen siitä, mihin olemme keskittyneet tai mitkä asiat ovat mielestämme mielenkiintoisia ja mihin olemme harjaantuneet. Tämä selittää sen, että uskottavien todistajien kertomukset rikostilanteesta voivat poiketa hämmästyttävällä tavalla toisistaan. Mutta silmä voi jopa nähdä ennalta tulevia tapahtumia. Muuten huipputason baseball-pelaaja ei voisi osua palloon, ellei hän olisi harjaantunut näkemään pallon liikerataa etukäteen, kierteineen päivineen. Aivomme siis toisaalta täydentävät puuttuvia palapelin osia, toisaalta ne suodattavat havaintotiedon tulvasta meille

Ihmisen aistijärjestelmä on erikoinen apparaatti. Voimmeko aistihavainnon perusteella sanoa, että jokin asia on varmasti totta tai että jokin asia ehdottomasti ei ole totta?

merkityksettömän aineksen. Muutenhan pääkopamme räjähtäisi, emme kestäisi sitä turhan datan määrää, mikä on aistiemme ulottuvilla.

Cembalisti **Anssi Mattila** kertoi kerran mielenkiintoisesta kokeesta, jonka tuloksia hänellä oli tilaisuus jossain nähdä. Koehenkilöille näytettiin samanaikaisesti videokuvaa puhujan huulista ja soitettiin ääninauhaa, jolla puhuja lausui eri konsonantteja. Anturien avulla saatiin selville, mitä koehenkilöiden aivoissa kuulon alueella tapahtui. Kokeessa toistettiin nähtävästi useita kertoja esimerkiksi puhujan ”p” (huulet suljettu) ja ”t” (suu avoinna) –äänteitä. Kuva ja ääni olivat tietenkin synkronoitu keskenään. Antureilla havaittava p:n ja t:n aivoissa liikkuva kuulosignaali lienee erilainen, koska juuri tätä tutkittiin. Mutta sitten tehtiin niin, että kun ääninauhalta soitettiin ”t”, näytettiin videolta ”p”. Ja niin vahva on kuvan voima, että koehenkilöt väittivät kuulleensa p:n. Ja mikä ihmeellisintä, aivot näyttivät rekisteröivän anturienkin mukaan muuttunutta kuulosignaalia.

Aistimme ovat siis manipuloitavissa. Äänilevynkin kansitaiteella on väliä ja vaikuttaa ehkä jopa siihen, mitä kuulemme. Näemme, mitä haluamme nähdä, ja kuulemme korvin emme useinkaan kuule emmekä huomaa...

Tätä kirjoittaessani ortodoksikuorot ympäri maata valmistautuvat Kajaanin suuriin laulupäiviin toukokuun lopulla. Siellä jälleen kuvataan kerubeja ja lauletaan muitakin lauluja pitkän viikonlopun aikana kanttori **Varvara Merraksen**

johtaessa suurta kuoroa. Uudet liturgiset teokset tulevat laulajille tällä tavoin tutuiksi. Osa lauluista jäänee ehkä kuorojen pysyväänkin käyttöön. Se on sitä todennäköisempää, mitä paremmat tunnelmat Kajaanissa ovat, jos yhdessä onnistutaan kokemaan jotain arkitodellisuutta ylevämpää. Tampereen ja Turun kuoroillakin on oma osuutensa konserttien kavalkadissa.

Ai niin, Uuden Valamon arkkimandriitat Panteleimon ja **Ambrosius** olivat saaneet lahjoituksena uudet hienot kirkkoasut. Niitä käytettiin ensi kertaa liturgiassa, josta alussa kerroin. Niinpä palveluksen jälkeen piti ottaa ja otettiin lukuksia valokuvia muistoksi tuosta tilanteesta, munkeista kaksin sekä veljestön ja kirkkokansan kera vaihtelevin kokoonpanoin. □

Nunna
Kristoduli

Analogin LUOSTARIPALSTALLA kerrotaan kuulumisia Lintulan luostarista. Myös hengellisen elämän kysymykset ja jokapäiväinen kilvoittelu yhteisön keskellä ja Jumalan edessä kuuluvat palstamme aiheisiin.

Uusia viitankantajasisaria

Kun joku haluaa tulla Lintulaan sisareksi, häntä kehoitetaan ensin tulemaan joksikin aikaa luostariin talkoolaiseksi. Silloin hän voi nähdä, mitä luostarielämä käytännössä on. Sen jälkeen hän on luostarissa noin vuoden tarkkailijana. Sinä aikana hän saa kokea myös luostarimme hiljaisen talvikauden ja totuttautua eri työtehtäviin. Seuraavaksi hän saa noviisin kirkkopuvun ja rukousnauhan ilman mitään vihkimystä.

Kun kokelas on ollut luostarissa vähintään kolme vuotta ja kun hänet on havaittu sopivaksi luostarielämään ja hän itse sitä haluaa, seuraa ensimmäinen vihkimys eli hänet vihittään *viitankantajaksi*, ennen aikaan käytettiin myös nimitystä *puolinunna*. Vihkimyksessä hän saa kirkkoviitan ja alkaa käyttää päähineenä ns. *apostolnikaa* ja kirkossa pitkällä hunnulla varustettua *klobukkaa*. Klobukin tavallinen kirkkokansa näkee ehkä useimmin piispan päässä. Nunnan päähine ei ole aivan samanlainen, mutta muistuttaa sitä.

Sitten saattaa vielä kuluu monta vuotta, ennen kuin seuraa lopullinen nunnaksi vihkiminen, jolloin vaatetukseen lisätään viitan päälle pliseerattu maata laahaava *mantia*. *Skeemanunnat*, joita tällä hetkellä ei Lintulassa ole, käyttävät omaa päkallonkuvilla varustettua pukuaan ja alas silmille tulevaa huppu-

päähinettä. Päkallot symbolisoivat maailmalta kuolemista.

Suomen luostareissa käytetään nykyisinkin samanlaista vaatetusta kuin Venäjän kirkossa. Kreikassa on oma tyylinsä, jossa saattaa olla pieniä eroja luostarikohtaisesti, ja Serbiassa toisissa luostareissa käytetään venäläistyylisiä asua, toisissa – varsinkin uudemmissa – enemmän kreikkalaista muistuttavaa. Romanialaisilla sisarilla on päässään pieni valkoreunainen litteä "hattu", jota musta huivi pitää paikallaan.

Viitankantajiksi vihkiminen

Vihkimykset ovat aina ilojuhla koko sisaristolle. Uusi sisar on selviytynyt alkuhankaluuksista ja päässyt selvyteen kutsumuksestaan, niin että uskaltaa ottaa askelen eteenpäin.

Tänä vuonna Lasaruksen lauantain aatto-

na aamupalveluksessa saimme Lintulassa kokea tätä iloa, kun sisaret **Leena** ja **Katja** vihittiin viitankantajiksi. Molemmat olivat olleet luostarissa kolmisen vuotta ja ovat alusta alkaen toimineet vastuullisissa tehtävissä, joihin heidän koulutuksensa antoi heille pätevyyden.

Ahkerat Lintulan kävijät ovat ehkä panneet merkille, kuinka luostarin pihapiiri on kaunistunut vuosi vuodelta, sinne on tullut uusia istutuksia. Laaja pihapiiri ja monta muuta siihen liittyvää seikkaa on ollut sisar Leenan vastuualueena. Sisar Katja on puolestaan ollut jo kahtena kesänä vastuussa luostarin kesäkahviosta.

Vihkimystä tuli toimittamaan **arkkipiispa Leo**. Läsän oli tietenkin myös luostarin oma pappi **isä Herman** ja vieraina **igumeni Sergei** ja luostarien valvoja **isä Markku Toivonen**. Vihkimyspalvelus oli lyhyt mutta vaikuttava. Siinä isä esipaimen rukoili Herraa vihittävien puolesta eri yhteyksissä kummankin kohdalla erikseen muun muassa näin: *"Kiitämme sinua, Herra, meidän Jumalamme, että olet suuressa armossasi vetänyt palvelijasi pois maailman elämän turhuudesta ja kutsunut hänet tekemään arvokkaan lupauksensa. Suo hänen kelvollisesti viettää tätä enkeleille ominaista elämää... Anna hänelle nöyryyttä, rakkautta ja sävyisyyttä... Ota hänet sinun pelastavaisen ikeesi alle, ja suo hänen liittyä valittuun laumaasi... Anna sinusta itsestäsi lähtevä jumaluutesi voima ja arvo sinun luoksesi tulleen palvelijasi henkeen, sieluun ja ruumiiseen..."*

Vihittävät seisoivat piispan edessä paljain päin, ja isä esipaimen leikkasi heidän hiuksiin ristinmuotoisesti Isän, Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Sen jälkeen hän ojensi heille viitan, apostolnikan ja klobukin, jotka he kummiensa eli "vanhustensa" avulla pukivat päilleen. "Vanhus" on joku vanhempi nunna, jonka aloittelija saa luostarissa valita yhdessä äiti igumenian kanssa tukijakseen luostarielämälle.

Kun loppusiunauksessa oli vielä kutsuttu avuksi kaikkien Karjalan pyhittäjien esirukouksia, isä esipaimen otti vihittyjä vuorotellen kädestä ja liitti heidän käteensä "vanhustensa" käteen lausuen velvoittavat sanat: *"Katsa, tässä uskon sinulle Jumalan edessä tämän kilvoitustaan alkavan. Opasta häntä Jumalan pelolla elämään kaikin puolin hyveellisesti. Varo huolellisesti, ettei hän sinun huolimattomuutesi*

Ortodoksiset järjestöt lisäävät yhteistyötään

Kasvava ja kansainvälistyvä Suomen ortodoksinen kirkko haastaa kirkon piirissä toimivia järjestöjä yhteistyöhön. Toimintakentän muuttuminen edellyttää niiltä järempää suunnittelua, tehokasta hallintoa ja toiminnan jatkuvaa arviointia, todettiin huhtikuun alkupuolella Valamon kansanopistossa pidetyssä ortodoksisten järjestöjen yhteistyöseminaarissa.

Samaa maailmankuvaa edustavat järjestöt ovat hakeu-

tuneet Suomessa viime vuosina tiiviimpään yhteistyöhön. Valtiovalta on rohkaissut kansainvälistä työtä tekeviä järjestöjä kumppanuuteen. Suurempien toimijoiden on helpompaa saada julkista rahoitusta hankkeisiinsa. Myös ulkomailla on toteutettu onnistuneita ortodoksisia järjestöfuusioita sekä kirkon että järjestöjen tiiviissä yhteistyössä.

Seminaarissa olivat edustettuina kirkollishallitus, Valamon kansanopisto, Pyhäin Sergein ja Hermanin Veljeskunta, Ortodoksisten Nuorten Liitto, Ortodoksinen Lähetys, Ortaid ja Ortodoksinen Opiskelijaliitto. (OT)

tähden joutuisi kadotukseen, sillä sinun tulee antaa tuomiopäivänä vastaus hänen edestään.”

Puheessaan arkkipiispa Leo ilmaisi koko kirkon ilon siitä, että kaksi uutta ihmistä on omistanut elämänsä kokonaan Kristukselle ja hänen kirkolleen. Hän puhui myös siitä, kuinka luostareissa on kautta vuosisatojen toteutunut nykyisin aikamme juurettomia ihmisiä niin kovasti kiinnostava yhteisöllisyyden ihanne.

Palveluksen jälkeen seurasi kaikille läsnä olleille yhteinen juhlallinen ja iloinen paastoateria. Vihkimyksen yhteydessä otettiin sisarten kirkolliset nimet myös arkikäyttöön. Niinpä nykyisin emme enää puhu Leenasta ja Katjasta vaan sisar **Magdalenasta** ja sisar **Katariinasta**.

– Suokoon Herra heille monia armorikkaita vuosia hänen palveluksessaan!

Nunna Kristoduli

Lintulan uudet viitankantajasisaret Katariina ja Magdaleena. KUVA: Petter Martiskainen

Jatkoa sivulta 24

keen. Tämä päivämäärä on valittu sen vuoksi, että sille sijoittui kevätpäiväntasaus Aleksandriassa vuonna 325.

Tietysti tuohon aikaan tiedettiin varsin hyvin, ettei kevätpäiväntasaamisen päivämäärä ollut kiinteä (sehän ei ole kiinteä edes gregoriaanisessa kalenterissa ja riippuu mm. havaitsijan maantieteellisestä sijainnista). Yhtä lailla ymmärrettiin, että pääsiäisen sitominen astronomiseen kevätpäiväntasaukseen olisi väistämättä aiheuttanut sen, että pääsiäistä olisi toisinaan vietetty eri alueilla eri päivinä. Matematiikka ja astronomia kun oli keksitty antiikissa, eivätkä myöskään ekumenisten kirkolliskokousten isät olleet typeryksiä, mikä tuntuu toisinaan unohtuvan meiltä nykyajan yli-ihmisiltä.

Merras kirjoittaa: ”Me olemme yhä syvemmillä suossa yrittäessämme ymmärtää 500-luvulla tuhansiksi vuosiksi eteenpäin laadit-

tuja pääsiäistaulukoita, jotka eivät enää vastaa vakiintuneen pääsiäisen määrittelyn astronomisia perusteita. Vaikea on löytää perusteita sille, miksi vanhan luvun pääsiäinen on tänä vuonna viisi viikkoa uuden luvun pääsiäistä myöhemmin eli vappuna.”

Mitäpä tähän voisi enää kommentoida. Siis Merras ilmaisee, ettei pysty yrityksestään huolimatta ymmärtämään, miten ortodoksinen (juliaaninen) pääsiäinen määrittyy, ja otaksuu edelleen virheellisesti, että pääsiäisen ajankohdan tulisi perustua nykyiseen astronomiaan. Vastaava asetelma voisi syntyä, jos ateisti sanoisi kristitylle, ettei ymmärrä, miksi kristitty uskoo Kristuksen ylösnousemisen ja taivaaseenastumisen, sillä eihän siitä näy taivaalla merkkiäkään. Tämä on tietysti mitä toimivin strategia lopettaa kaikki vuoropuhelu toisen osapuolen huomattaessa, että keskustelu kyseisestä aiheesta on selvästi täysin turhaa.

Mitä tulee ”pääsiäistau-

lukoihin” juliaanisisessa kalenterissa, Merras arvelee, että ne on laadittu ”tuhansiksi vuosiksi eteenpäin”. Asia on tietysti näinkin. Sillä koska juliaaninen kalenteri on gregoriaanisesta kalenterista poiketen symmetrinen (ts. karkausvuodet toistuvat täysin säännöllisesti neljän vuoden välein), pääsiäinen määrittyy juliaanisisessa kalenterissa yhdeksäntoista aina samassa järjestyksessä toistuvan vuotuisen kuunkiertotaulukon perusteella (tämä ns. metoninen sykli muuten keksittiin vähintään 500 vuotta ennen ajanlaskumme alkua) – ei ainoastaan tuhansiksi vuosiksi eteenpäin vaan ikuisiksi ajoiksi.

Myös gregoriaaninen pääsiäinen määrittyy ei tähtitieteen vaan samantapaisten etukäteen laadittujen taulukoiden perusteella, mutta kalenterin epäsäännöllisyyden vuoksi Rooman paavin virkamiesten on rukattava näitä taulukoita kerran–pari kolmessasadassa vuodessa. Gregoriaanisen pääsiäisen ajan-

kohtaan kuitenkin liittyy taulukojen rukkaamisesta huolimatta kanoninen ongelma: se sattuu toisinaan samaan päivään kuin juutalainen pääsiäinen ja on joskus jopa ennen kevätpäiväntasausta. Tämä nimittäin on täydellisessä ristiriidassa pyhien apostolien 7. säännön kanssa.

Traditionaaliset ortodoksit – niin venäläiset kuin muutkin – katsovat, että samoin kuin pyhä kirkko on ikuinen ja muuttumaton, niin myös juliaanisen kalenterin mukaan määrittyvä ortodoksinen pääsiäinen on ikuinen ja muuttumaton, ja on omalla ajallaan täysin riippumatta siitä, miten erilaiset muotivirtaukset, kulloisetkin siviilikalenterit ja vuodenaikojen kierto juliaaniseen kalenteriin tällä hetkellä tai kymmenien tuhansien vuosien päästä suhtautuvat. Suomalaisille lienee jonkin verran haastetta tämän näkemyksen todistamisessa kerettiläiseksi.

Jopi Harri
Turku

Analogi

Tampereen, Turun ja Hämeenlinnan ortodoksisten seurakuntien yhteinen lehti (per. 2000). Kuudes vuosikerta, painosmäärä 5 200 kpl.

Päätoimittaja: Kari M. Räntilä
Puh. 040 550 6272
Graafikko: Heikki O. Jokinen,
Puh. 050 5246 007

Julkaisija: Tampereen, Turun ja Hämeenlinnan ortodoksiset seurakunnat
Toimitus: Rautatienkatu 52 E, 13210 Hämeenlinna
Sähköposti: analogi.toimitus@pp.inet.fi
Tilaaminen ja osoitteenmuutokset: Tampereen kirkkoherranvirasto, Suvantokatu 10 A, 33100 Tampere
Puh. (03) 3141 2700 (ti–pe klo 9–13), fax (03) 3141 2740

Julkaisuneuvosto: Kirkkoherra Risto Lintu (pj.), kirkkoherra Markku Aroma (vpj.), kirkkoherra Petri Ratilainen, isä Kai Sahlberg, isä Harri Kahila, Marita Jouhki-Inkinen, Eeva Manni, kanttori Leena Honkamäki ja Johan Nyman
Tilauhinta 15 euroa/vuosi
Lehti ilmestyy 5 kertaa vuodessa

Ilmoitushinnat (sis. alv): 1/1 sivua 400 €, 1/2 sivua 300 €, 1/4 sivua 160 €, 1/8 sivua 80 €, 1/16 sivua 40 €
Ilmoitukset toimituksen osoitteella.
Tilinumero 800018-291602.
ISSN 1458-9257,
Painopaikka: Esa Print Tampere, 2005.

Viime joulukuun tsunamin uhrien muisto on herätellyt myös ikonitaidetta. Ikoni "Kristus ja tsunami" on syntynyt Hong Kongin ja Kaakkois-Aasian ortodoksisen metropoliittakunnan piirissä.

Analogi toivottaa

lukijoilleen hyvää ja aurinkoista kesää!

www.ortodoksi.net

День рождения Церкви

Праздник святой троицы, называемый еще Пятидесятницей, посвящен сошествию Святого Духа на апостолов в пятидесятый день после воскресения Христова. Сошествием Святого Духа утверждается в мире христианская вера и начинается бытие Церкви Христова. В праздник Пятидесятницы Церковь подводит своих чад к порогу своей благодатной жизни и призывает их обновить и укрепить в себе дары Духа Святого, полученные ими в таинстве Крещения. Без благодати Божией невозможна духовная жизнь. Эта таинственная сила обновляет и преображает весь внутренний мир христианина. Все самое возвышенное и ценное, что только каждый может желать, — подает ему Дух Святой. Вот почему праздник Святой Троицы так торжественно и радостно встречается православными христианами.

Постепенно Бог открывал Себя людям: в ветхозаветное время люди знали только о Боге Отце, со времени рождения Спасителя люди узнали о Его Единородном Сыне, в день сошествия Святого Духа люди узнали о бытии третьего Лица Пресвятой Троицы и так научились верить и прославлять Бога, единого по существу и Троичного в Лицах — Отца, и Сына, и Святого Духа — Троицу Единосущную и нераздельную.

В этой брошюре мы расскажем о сошествии Святого Духа на апостолов, объясним значение благодати Божией в христианской жизни, расскажем о богослужении Пятидесятницы, приведем богослужебный канон Утрени в русском переводе и разъясним православное отношение к современному "дару языков."

Епископ Александр (Милеант)